

Torsdagen den 20 oktober

Kl. 12.00–12.55
14.00–15.32

§ 1 Justering av protokoll

Protokollet för den 29 september justerades.

§ 2 Avsägelse

Talmannen meddelade
att *Anna Hagwall* (SD) avsagt sig uppdragen som ledamot i skatteutskottet och som suppleant i näringsutskottet samt
att *Olle Felten* (SD) avsagt sig uppdraget som suppleant i skatteutskottet.

Kammaren biföll dessa avsägelse.

§ 3 Anmälan om faktapromemorior

Talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:
2016/17:FPM9 Förordning om förlängning av Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi) *KOM(2016) 597*, *KOM(2016) 581* till finansutskottet
2016/17:FPM10 Översyn av EU:s budgetförordning *KOM(2016) 605* till finansutskottet
2016/17:FPM11 Direktiv om upphovsrätt på den digitala inre marknaden *KOM(2016) 593* till näringsutskottet

§ 4 Svar på interpellation 2016/17:36 om bistånd till Västsahara

*Svar på
interpellationer*

Anf. 1 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):
Herr talman! Ärade ledamöter! Fru Johnsson Fornarve har frågat mig om jag har för avsikt att vidta åtgärder för att diversifiera biståndet till de västsahariska flyktinglägren för att kompensera för det svenska biståndet av makrill, som upphör i mitten av 2017. Hon har också frågat mig vilka initiativ jag avser att ta för att svenskt bistånd ska gå till den del av Västsahara som är under Polisarios kontroll.

Sverige bistår de västahariska flyktingarna med humanitärt bistånd sedan länge. Utöver det omfattande kärnstöd som Sverige ger beslutade Sida tidigare i år att öka det humanitära stödet till de västahariska flyktingarna till drygt 15 miljoner kronor. Beslutet innebär att det svenska humanitära biståndet till västahariska flyktingar under 2016 förväntas bli mer omfattande än på flera år.

Vårt stöd kanaliseras dels genom Sida, dels genom internationella humanitära organisationer till vilka Sverige ger omfattande icke-öronmärkt stöd. Till de humanitära organisationer som Sverige stöttar, och som är involverade i att bistå de västahariska flyktingarna med exempelvis livsmedel och hälsovård, hör FN:s flyktingkommissariat, UNHCR, och FN:s världslivsmedelsprogram, World Food Programme. Sverige bidrar också via EU-budgeten till Echos insatser i lägren.

Svenskt humanitärt bistånd baseras på humanitära behov och på de humanitära principerna om humanitet, opartiskhet, oberoende och neutralitet. Därtill kommer att Sida ska använda humanitära anslag effektivt och strategiskt för att kunna hjälpa så många nödlidande som möjligt. Sida lever upp till dessa principer. Likaså har World Food Programme förmåga och expertis att sätta samman näringsriktiga livsmedelsransoner.

De västahariska flyktingarna befinner sig till största delen på algeriskt territorium, och humanitära insatser sker därför där flyktingarna finns. Om humanitära behov uppstår på andra geografiska områden finns det inget principiellt hinder för att bistå även där.

Slutligen vill jag påpeka att Sveriges stöd till de västahariska flyktingarna kommer att fortsätta, precis som vårt stöd till FN-organisationernas kärnbudgetar. Vi verkar samtidigt för att fler länder och aktörer ska bidra till de olika humanitära kriser som pågår, till exempel i Västahara. Vi har därför löpande kontakt med de länder som är mest engagerade i frågan.

Anf. 2 LOTTA JOHANSSON FORNARVE (V):

Herr talman! Tack, ministern, för svaret på min interpellation! Jag välkomnar ministerns svar om att biståndet till de västahariska flyktinglägren kommer att öka. Det är viktigt att Sverige fortsätter att ge ett bra bistånd och att detta stöd inte prioriteras ned i skuggan av mer akuta konflikter.

De västahariska flyktinglägren är mycket välorganiserade och demokratiskt uppbyggda. Det betyder att det bistånd som vi skickar in verkligen kommer folket till del och fördelas på ett rättvist sätt efter behov.

En stor del av den västahariska befolkningen lever sedan mer än 40 år i flyktingläger i saharisk öken i södra Algeriet, som en direkt följd av Marockos illegala ockupation av landet. Det är en ockupation som bedöms som rättsvidrig av bland annat den internationella domstolen i Haag – det här känner ministern naturligtvis väl till.

Förhållandena i lägren är mycket svåra. Man är helt beroende av stöd och hjälp utifrån för sin överlevnad. Den svåra situationen förvärrades ytterligare under förra hösten då lägren drabbades av ett omfattande regnoväder. Jag besökte de västahariska flyktinglägren i december förra året och kunde med egna ögon se den förödelse som regnandet hade orsakat. Det var tusentals raserade hus och skolor och förstörda vägar och ungefär 20 000 hemlösa familjer.

Tyvärr har man under de senaste åren kunnat se en negativ trend vad det gäller biståndet till de västahariska lägren från omvärlden. Ett exempel på det är att FN har fått minskade anslag, att det spanska stödet, som har varit väldigt omfattande, drastiskt har dragits ned och att även EU har dragit ned på sitt stöd.

Mot den bakgrunden är det väldigt bra att Sveriges stöd till lägren kommer att öka – det kommer då i huvudsak att kanaliseras genom strategiska partner, däribland flera FN-organ. Men det betyder också att den näringsrika makrillen, som den svenska organisationen Praktisk Solidaritet har bistått med sedan 2006, troligtvis kommer att försvinna som bistånd under 2017. Makrillen är den enda regelbundna proteinkälla som de västahariska flyktingarna i dag får.

Varierad mat är väldigt betydelsefullt för hälsan. Näringstillförseln i de västahariska flyktinglägren är dålig enligt internationell standard. 78 procent av de gravida kvinnorna lider av anemi. Av barnen under fem år lider 25 procent av kronisk felnäring, 56 procent av anemi och 30 procent av kortväxthet.

Ministern säger i sitt svar att World Food Programme har förmåga och expertis att sätta samman näringsriktiga livsmedelsrationer. Men tyvärr skickar organisationen bistånd som är anpassat till människor som befinner sig i en katastrofsituation under en kort tid. Det är alltså inte anpassat till människor som lever som flyktingar under flera år. Den mat som World Food Programme levererar är alltför ensidig och bristfällig. Den behöver kompletteras med andra produkter som frukt, grönsaker och animaliska proteiner.

Den viktiga proteinkälla som så väl behövs och som till stora delar utgörs av makrillen hotar nu att upphöra. Det tycker jag är väldigt olyckligt. Jag tycker inte att jag har fått tillräckliga svar på om ministern har fått garantier för att detta viktiga bistånd kommer att kompenseras och i så fall hur.

Anf. 3 JENS HOLM (V):

Herr talman! Jag tycker att detta är en viktig debatt och vill tacka Lotta Johnsson Fornarve, som har initierat den.

Marocko har ockuperat Västsahara sedan mitten av 1970-talet. Det är egentligen Afrikas sista ockupation – den finns fortfarande. Det är inte acceptabelt att det ska fortgå på det sätt som det gör. Därför är det väldigt viktigt att omvärlden fortsätter att visa solidaritet med Västsahara och det västahariska folket och därmed väldigt tydligt fördömer Marockos ockupation.

Det är bra att höra från ministern att vi ökar biståndet till flyktingarna i de västahariska lägren i södra Algeriet. Jag noterar också med visst intresse svaret på Lotta Johnsson Fornarves fråga om Sverige kan ge bistånd till de områden som kontrolleras av Polisario. Sverige har inte några principiella invändningar mot att ge bistånd även till de områdena. Det tycker jag är väldigt positivt, för där tror jag också att det finns väldigt stora behov.

Jag har också besökt flyktinglägren omkring Tindouf i södra Algeriet och kan vittna om att behoven är enorma. De har blivit ännu större de senaste åren i och med extrema väderhändelser och liknande.

Men det är inte bara mer bistånd och humanitärt arbete som behövs, utan det behövs också mer politiskt agerande från Sverige. Några saker som jag i det här sammanhanget skulle vilja lyfta upp är till exempel det fiske- och jordbruksavtal som EU har med Marocko och som EU:s tribunal glädjande nog för ungefär ett år sedan dömde ut i en dom i den lägre instansen i EU-domstolen.

Den här domen har EU:s ministrar överklagat, och det förvånar mig och gör mig väldigt besviken att även Sverige som land är med och överklagar denna viktiga dom. Domen säger att avtalet med Marocko var helt illegitimt och att Marocko använder det ockuperade området för att fiska och dra annan nytta av ockupationen. Därför tycker jag att det är så beklagligt att Sverige var med och överklagade EU- domen.

Jag tycker också att det vore på sin plats att regeringen följde det tillkännagivande som vi har gjort här i kammaren, nämligen att erkänna Västsahara som land. Det är en majoritet i riksdagen som vill göra det, och en mängd länder – ungefär ett 80-tal länder, främst de afrikanska länderna – har redan erkänt Västsahara som land. Det skulle vara en väldigt viktig politisk markering.

Jag kommer ju att ha en debatt senare här med ministern om klimatpolitik. Snart inleds klimatoppmötet COP 22 i Marrakech i Marocko. Det är ett väldigt viktigt möte, men jag måste säga att jag tycker att Marocko är en olämplig värd för detta klimatoppmöte. Det borde inte hållas där, för man ska inte ha sådana här viktiga möten i länder som är ockupationsmakter.

Nu kommer det här mötet att hållas ändå, och jag förstår att ministern reser dit eftersom klimatfrågan är väldigt viktig. Men jag hade önskat att man hade enats om en annan värdnation för detta viktiga möte.

Anf. 4 MARIA ANDERSSON WILLNER (S):

Herr talman! Det är jättebra att Lotta Johnsson Fornarve lyfter fram denna viktiga fråga och att vi fortsätter att debattera. Ett av de områden där Sverige ändå bistår Västsahara är just det humanitära. Den här konflikten har, precis som beskrivits tidigare här i debatten, skapat en utdragen flyktingsituation och betydande mänskligt lidande. Dessutom blockerar konflikten regional utveckling över tid, vilket gör att de humanitära insatserna kommer att vara livsavgörande under lång tid.

Den översyn som Sverige gjorde visar också på behovet av en utveckling av det svenska biståndet till Västsahara. Jag tycker att ministern här i dag också har visat att vi gör det och att vi anpassar oss till det rådande läget. Det humanitära biståndet har ökat, och Sverige följer noga utvecklingen i Västsahara.

Det jag skulle vilja tillägga är att Sida är en självständig myndighet, och att ministern ska ansvara för innehållet i matransonen blir på något vis orimligt. Men självklart är det oerhört viktigt att vi inser att det här är ett långsiktigt och livsavgörande humanitärt stöd och att vi måste se till att finansiera det tillräckligt.

Precis som Lotta Johnsson Fornarve säger måste vi därför garantera att den här krisen inte överskuggas av andra akuta kriser, och det tycker jag att Sverige visar att vi inte kommer att tillåta.

Anf. 5 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Herr talman! Tack för alla inlägg och tack, framför allt, för rapporterna från tillståndet i lägren i Tindouf! Precis som Lotta Johnsson Fornarve och Jens Holm har även jag besökt flyktinglägren i Tindouf och vet hur svår situationen är där. Det finns även positiv utveckling i lägren, men nu har de här regnen naturligtvis gjort att det har blivit oerhört svårt.

Vi kan med oro konstatera att EU har dragit ned sitt stöd, och det är flera av EU:s medlemsländer som också har dragit in sina bilaterala stöd till Västsahara och just till flyktinglägren i Tindouf. Med anledning av detta har Sverige tillsammans med de EU-länder som ger bilateralt stöd – förutom Sverige bland annat Tyskland, Italien, Luxemburg och även Spanien – skrivit ett brev till kommissionen och till Echo för att säga att vi är oroad över situationen. Vi säger också att vi gärna vill vara mer aktiva också i en dialog om hur man kan se över detta så att denna flyktingsituation, en av de allra mest utdragna i världen, inte glöms bort.

Naturligtvis måste man också se helheten när de humanitära behoven i världen har fyrdubblats på tio år. Vi har 130 miljoner människor i behov av humanitär hjälp just nu, och FN:s appeller till de allra mest nödställda är bara uppfyllda till knappt hälften.

Det här är naturligtvis i sin helhet en fullständigt oacceptabel situation. Vi ser fler och fler krig och konflikter och även fler och fler naturkatastrofer som gör att de humanitära behoven blir oerhört stora. Vi har alltså stora utmaningar.

Sverige är en av de största humanitära givarna i världen, och vi har trots allt ökat vårt öronmärkta stöd till just de västahariska flyktingarna i år. Jag vill också understryka att det är Sida som myndighet som har som självständigt uppdrag att omsätta regeringens politik i praktiken. Det gäller även det humanitära biståndet. De humanitära principerna ska alltså följas, och de som har störst behov ska naturligtvis prioriteras. Sida fattar självständiga beslut om vilka samarbetspartner som ska användas och vilka partnerskap som ska ingås. Behovet av näringsriktig kost tas alltså med av Sida i en helhetsbedömning, och därefter väljer de samarbetspartner.

Regeringen är naturligtvis involverad i dialog med exempelvis World Food Programme, UNHCR och andra aktörer kring de behov som finns. Det handlar både om de akuta behoven och om att vi måste brygga över till det långsiktiga utvecklingsbiståndet.

Tindouf har funnits sedan 1975. Det måste också finnas stöd till utbildning, ekonomisk utveckling och självförsörjning för att människor ska kunna bidra till sin egen försörjning. Detta tycker jag är en väldigt viktig fråga när vi tittar på alla de miljoner människor som fastnar i utdragna flyktingsituationer.

Jens Holm talade om klimattoppmötet. Det är den afrikanska gruppen som har utsett vem som ska stå värld för klimattoppmötet. Det är alltså inte FN som har gjort det, och Sverige har inte varit inblandat i beslutet över huvud taget.

Anf. 6 LOTTA JOHNSSON FORNARVE (V):

Herr talman! Tack, ministern, för svaren! Jag tycker att det är väldigt bra att ministern påpekar att Sverige försöker involvera fler aktörer och på det sättet också försöker få upp Västsaharafrågan internationellt. Det är positivt.

Ministern säger också att Sida ska använda sitt humanitära anslag effektivt och strategiskt för att hjälpa så många nödlidande som möjligt. Det är naturligtvis riktigt och klokt. Därför blir jag lite förvånad över att Sida bestämt sig för att fasa ut biståndet som kanaliseras via Praktisk Solidaritet främst i form av den näringsrika makrillen – det stöd som varit just både effektivt och betydelsefullt.

Till en förhållandevis liten kostnad för Sida har den här organisationen kunnat fylla ett viktigt basbehov. Nu riskerar detta stöd att försvinna utan att det finns en klar garanti för att det ersätts av något likvärdigt.

Sverige erkänner ju inte Västsahara, och nu tar man bort det bistånd som kanaliseras genom en svensk organisation. Det kan ge konstiga signaler till västсахarierna om att Sverige kanske inte längre står på deras sida. Den svenska kopplingen blir inte lika tydlig om den kanaliseras genom internationella organ, och den direkta dialogen med befolkningen blir också sämre.

Det är positivt att ministern öppnar upp för möjligheten att även kunna bistå flyktingar i den del av Västsahara som är under Polisarios kontroll. Det är alldeles riktigt att de flesta flyktingar bor i flyktingläger i södra Algeriet. Det finns möjligheter för fler att bosätta sig i den del av Västsahara som är under Polisarios kontroll, men då behövs mer stöd utifrån.

Sedan 1999 har Polisario satsat på att bygga upp den del av landet som man själv kontrollerar – ungefär 20–25 procent av landet. Man har utsett Tifariti till att fungera som provisorisk huvudstad. Det är lite osäkert hur många som bor i området. Det kan röra sig om några tusen, främst nomader, men även människor från flyktinglägren bor där under perioder. I området finns administrativa byggnader, sjukhus, museum och ett universitet. Vidare finns delar av Polisarios armé där, och FN:s övervakningsstyrka Minurso har två posterings i området.

Det finns goda möjligheter att utveckla den delen av landet och få fler att flytta dit, framför allt från flyktinglägren i Algeriet. Men samhället är i stort behov av bistånd för att kunna utvecklas. Ett av problemen i den befriade delen är bristen på fungerande infrastruktur, framför allt tillgången till vatten och vägar. Det behövs även stöd till utbildning och sjukvård. Det här skulle kunna vara en viktig uppgift i biståndsarbetet som skulle hjälpa till att bygga upp den delen av landet och bidra till att ge det luttrade väst-sahariska folket ny framtidstro, öka sysselsättningen och stärka självförtroendet. Det skulle även dra bort fokus från den diskussion som har uppstått om att återuppta den väpnade kampen igen. Det är en diskussion som har uppstått ur frustrationen över att så lite händer i fredsprocessen.

Finns det några diskussioner eller planer på att utöka biståndet till den del av Västsahara som är under Polisarios kontroll i nuläget? Om inte – skulle ministern vara beredd att diskutera ett sådant bistånd om en förfrågan kommer?

Anf. 7 JENS HOLM (V):

Herr talman! Jag vill knyta an till det som Lotta Johnsson Fornarve tog upp, nämligen vikten av att omvärlden inte vänder Västsahara ryggen. Frågan om bistånd i områden som är under Polisarios kontroll skulle kunna vara en sådan åtgärd för att hjälpa Västsahara som stat.

Jag tog upp i mitt tidigare inlägg att Sverige borde erkänna Västsahara som land. Det finns ett tillkännagivande från riksdagen i den frågan. Jag

vet att frågan har diskuterats många gånger förr, men jag tycker fortfarande att regeringen borde göra det.

Den fråga som inte har diskuterats lika mycket är den om EU-tribunalens upphävande av fiske- och jordbruksavtalet med Marocko. Avtalet är faktiskt ett rent plundringsavtal, och avtalet gör det möjligt för Marocko att till exempel fiska på västahariskt vatten. Det är helt oacceptabelt, och det konstateras i domen.

Varför, Isabella Lövin, har Sverige stött överklagandet av domen? Borde det inte vara en dom som vi välkomnar?

Anf. 8 MARIA ANDERSSON WILLNER (S):

Herr talman! Jag konstaterar i mitt sista inlägg att det stora problemet är att människor fortfarande tvingas vistas i dessa flyktingläger. Vi stöder FN-processen och FN:s särskilda sändebud för Västsahara, Christopher Ross, och hans arbete som syftar till en rättvis, varaktig och ömsesidigt acceptabel politisk lösning som ger Västsaharas folk självbestämmande i enlighet med de regler som har beslutats av FN:s säkerhetsråd.

Under tiden, på vägen dit och samtidigt som vi stöder FN-processen ökar vi det humanitära stödet. Vi måste också se till att det blir en överbrygning till ett mer långsiktigt utvecklingsbistånd dels för att skapa förutsättningar för den politiska processen att bli framgångsrik, dels för att långsiktigt förbättra livssituationen, möjligheten till utbildning och arbete för de människor som år efter år bor kvar i lägren.

Anf. 9 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Herr talman! Jag vill återigen tacka för inspelen!

Humanitära insatser till Polisariokontrollerade områden bedöms utifrån behov. Här finns det inget hinder mot att sådana insatser kan ske i området.

Sedan finns det en regional strategi för Västafrika med olika saker i fokus som just nu inte omfattar det Polisariokontrollerade området. Det är en strategi som syftar till att stärka frågan på det regionala planet. Just nu finns det inget planerat. Återigen är det Sida som har det planeringsansvaret.

Sverige har för närvarande inte för avsikt att erkänna Västsahara. Där emot stöder Sverige FN-processen och erkänner västahariernas rätt till självbestämmande.

Vi inväntar överklagandeprocessen av EU-tribunalens dom. Det ska komma en dom framöver. Sveriges position i kretsen av EU:s medlemsländer i rådet var att inte motsätta oss en sådan överklagan, som det fanns enighet om. Vi ser det som en principiellt viktig dom, och vi väntar på utslaget.

Det här är givetvis en viktig fråga, och vi stöder FN-processen. Vi stöder Christopher Ross. Det här är en beklaglig fråga som inte har funnit sin lösning trots mycket stora ansträngningar från världssamfundet och alla parter.

Låt mig återkomma till frågan om den humanitära situationen. Sverige kommer att stå fast vid att stödja det västahariska folket. Sverige är en av de största givarna. Vi har tagit ett initiativ med andra EU-givare för att EU

Prot. 2016/17:18

20 oktober

Svar på
interpellationer

ska ha en samlad ansats för att stärka sitt humanitära stöd till de västsahariska flyktingarna som nu finns i Tindouf och eventuellt på andra platser också.

Anf. 10 LOTTA JOHNSSON FORNARVE (V):

Herr talman! Tack, ministern, för svaren och debatten!

Jag är glad för att ministern lovar att det svenska stödet till de västsahariska flyktingarna kommer att fortsätta. Det är oerhört viktigt. Jag hoppas också att ministern kommer att jobba hårt för att se till att biståndet till lägren blir mer differentierat och att vi får garantier för att den viktiga makrillen kompenseras så att maten till flyktingarna blir mer näringsriktig.

Jag hoppas också att ministern är beredd att utveckla biståndet i framtiden så att det även kommer att omfatta den del av Västsahara som är under Polisarios kontroll. Jag är övertygad om att det skulle bidra mycket till att minska frustrationen bland västsaharierna och bidra till mer stabilitet och framtidstro.

Ministern nämner också den strategiska regionala utvecklingsplanen. Jag tror att ett av de viktigaste bidragen till en sådan plan skulle vara att Sverige erkänner Västsahara. Det skulle verkligen öka stabiliteten, möjligheten till fred och till att få lugn och ro i regionen. Annars finns det faktiskt en risk att det kommer att utbryta krig igen mellan Västsahara och Marocko. För närvarande är det bara eldupphör, och det råder en stor frustration bland framför allt unga västsaharier. Krig vill vi naturligtvis undvika.

Ett erkännande skulle påskynda processen och bidra till att få en snabb lösning på den långa konflikten.

Anf. 11 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Herr talman! Tack, Lotta Johansson Fornarve! Jag lovar att vi ska hjälpa dem som har behov av humanitär hjälp, oavsett var de finns. Vårt stöd till västsahariska flyktingar som har detta behov står fast.

Den femåriga regionala strategin för svenskt utvecklingssamarbete i Mellanöstern och Nordafrika gäller mellan 2016 och 2020. Prioriteringarna för den är stark demokrati, mänskliga rättigheter, jämställdhet, hållbarhet och klimat, ekonomisk integration och handel.

Det är klart att just nu ingår inget samarbete med eller stöd till de områden i Västsahara som står under Polisarios kontroll. Det är ingenting jag på något sätt lovar kommer att ske. Däremot finns den här regionala strategin. Det är väl det fönster som finns för utvecklingssamarbete för närvarande, när vi inte har bilateralt stöd eller samarbete med mer än några få länder i regionen.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 5 Svar på interpellation 2016/17:37 om EU:s förslag om ansvarsfördelning för växthusgasutsläpp

Anf. 12 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Herr talman! Jens Holm har ställt frågor till mig om EU:s förslag om ansvarsfördelning för växthusgasutsläpp.

Den första av frågorna är om jag kommer att verka för att den övergripande ambitionsnivån höjs i förslaget till ansvarsfördelning.

Jag håller med Jens Holm om att EU:s ambitioner till 2030 inte räcker för att EU ska ta sitt ansvar för att nå Parisavtalets mål. Ambitionsnivån behöver höjas. Naturvårdsverket har tidigare gjort bedömningen att EU:s ansvar och förmåga skulle motsvara en utsläppsminskning med mellan 50 och 55 procent till 2030. Det baserades på de globala ambitioner som rådde före skärpningen av de globala målsättningarna i Paris.

Regeringen engagerar sig för att öka ambitionen. Jag har i veckan fört samtal med kollegor i EU kring alla delar av EU:s ramverk med detta övergripande mål. Tyvärr är möjligheterna att fatta beslut om ändrade målsättningar för närvarande små eller obefintliga. Ett beslut skulle behöva tas på Europeiska rådet och i konsensus mellan alla medlemsländer. Förutsättningarna för det finns för närvarande inte. Regeringen arbetar därför för en betydligt starkare översynsklausul än den som finns i kommissionens förslag för att ha en tydlig grund för beslut om höjd ambitionsnivå i samband med de översyner som ska ske under Parisavtalet. Regeringen vill se en översyn inom EU redan i anslutning till den första översynen under Parisavtalet, som ska ske när FN:s klimatpanel kommer med en ny rapport 2018, i stället för som kommissionen föreslår först 2024.

Den andra frågan handlar om att ta bort eller minimera möjligheten att uppnå nationella utsläppsminskningar med uppköp av utsläppskrediter i andra länder.

Här vill jag påpeka att målen under ansvarsfördelningen nås med enbart inhemska åtgärder inom unionen. Det innebär att de enda utsläppskrediter som kommer att kunna köpas in av ett medlemsland är utsläppsenheter från ett annat medlemsland. Det är ingen ny möjlighet, utan det finns redan i EU:s ansvarsfördelningsbeslut som gäller fram till 2020. Att ta bort den möjligheten har aldrig varit uppe till diskussion.

Den tredje frågan är om jag kommer att verka för att avskaffa eller minimera möjligheten att tillgodoräkna sig upptag i sektorn markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk.

Här vill jag framhålla att det är viktigt att regelverket för bokföring utformas på ett bra sätt. Regeringen analyserar fortfarande utformningen och effekterna av flexibiliteterna i förslagen. Det står klart att flexibilitet kommer att vara en del av det slutgiltiga ramverket. Regeringen håller med om att viss flexibilitet behövs men anser att det är viktigt att den inte utformas så att vissa medlemsländer inte behöver genomföra de åtgärder och den omställning som krävs om de långsiktiga klimatmålen ska kunna nås. Utformningen av flexibiliteten måste göras så att systemets faktiska ambitionsnivå och miljömässiga integritet behålls.

Slutligen har Jens Holm frågat om jag kommer att verka för att det i förordningen om ansvarsfördelning förs in en artikel om internationellt samarbete där EU och dess medlemsländer i större utsträckning utlovar kapital, teknik och samarbete för att hjälpa utvecklingsländer att snabbt minska sina utsläpp.

Detta är en viktig del av EU:s och medlemsländernas åtagande under Parisavtalet och en diskussion som är mycket viktig. Den ska vi dock föra i andra sammanhang. Eftersom målen för ESR, utsläppsminskningan-

svarsfördelningen, ska nås med inhemska åtgärder och förordningen handlar om hur detta ska ske är det inte aktuellt att föra in frågan om internationellt samarbete i förordningen.

Anf. 13 JENS HOLM (V):

Herr talman! Jag vill tacka ministern för svaret på min interpellation.

Den här debatten knyter ganska väl an till den föregående. Där sa ministern till exempel att det i dag är mer än 130 miljoner människor runt om i världen som är i behov av humanitär hjälp och att antalet tyvärr bara ökar.

En del av orsaken till det, vilket ministern också anförde, är de extrema väderhändelser som tycks komma allt oftare och bli allt brutalare när stormar, havsnivåhöjningar, hetta och annat breder ut sig. Vi vet att det är de fattiga som drabbas här och nu, och vi vet att de extrema väderhändelserna är kopplade till klimatförändringen. Därmed är de också kopplade till de utsläpp som vi i den rika världen bidrar med.

Därför är förslaget om ansvarsfördelning, alltså fördelningen av hur stora utsläppsminskningar som ska göras mellan EU:s 28 medlemsländer, ett viktigt förslag. Det omfattar mer än hälften av EU:s samlade utsläpp. Det är särskilt utsläppen på trafikområdet och jordbruksområdet det handlar om, alltså de utsläpp som inte omfattas av EU:s handelssystem med utsläppsrätter.

Min första fråga handlar om att vi behöver höja ambitionsnivån. Att minska utsläppen med 30 procent till 2030 inom det här systemet räcker helt enkelt inte. Jag tycker att det är positivt att klimatministern delar min analys. Men sedan säger Isabella Lövin att det inte går att driva igenom en ambitionshöjning här och nu utan att man får ta det vid ett senare tillfälle. Då ska man komma ihåg att målsättningarna i det här förslaget lades fast 2014. De lades alltså fast före Paristoppmötet. Nu har vi fått ett Parisavtal som säger att alla måste göra mer. Vi ska sträva efter att se till att temperaturökningen inte blir mer än en och en halv grad.

Isabella Lövin! Om alla ska göra mer måste det väl omfatta även EU och EU:s medlemsländer? Då vill jag fråga: Har ministern ens försökt skärpa ambitionsnivån i det här förslaget? Hur vet ministern så säkert att det är helt omöjligt?

Min andra fråga rör de så kallade flexibilitetsmekanismer som finns med i förslaget. Det är ett antal förslag som riskerar att urholka ambitionsnivån. Ett av de förslagen, som jag anser är ett nytt förslag, är att man ska kunna använda utsläppsrätter från EU:s handelssystem med utsläppsrätter för att uppnå åtaganden inom det här systemet.

Jag vill understryka att i min interpellation talar jag om utsläppskrediter. Det kan föra tankarna åt fel håll. Det jag menade var att man enligt det här förslaget ska kunna använda utsläppsrätter, ett överskott av utsläppsrätter som man kan ha, inom EU:s handelssystem för att uppnå minskningskraven i det här systemet. Det riskerar att urholka ambitionsnivån i det här systemet.

Jag skulle vilja ha ett rakt svar från klimatministern. Vore det inte bättre att se till att alla utsläppsminskningar som ska göras inom det här förslaget, inom ansvarsfördelningen, också görs inom just ansvarsfördelningen och att vi täpper till det kryphålet så att man inte ska kunna använda utsläppsrätter från EU:s handelssystem för att möta sina åtaganden?

Jag hade några frågor till, herr talman, men jag ser att tiden rinner ut, så jag tar dem i mitt nästa inlägg.

Prot. 2016/17:18
20 oktober

Svar på
interpellationer

Anf. 14 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Herr talman! Jens Holm och jag delar i mycket hög grad oron över effekten av klimatförändringarna. Vi ser ju att vi i år är på väg mot det varmaste år som någonsin har uppmätts. Det varmaste år som hittills uppmätts är förra året. Vi ser effekterna av klimatförändringar i form av extrema väderhändelser. Man ska aldrig direkt koppla en väderhändelse till klimatförändringar, men trenden är så pass tydlig nu. Vi ser hur torka breder ut sig, och här är de rika ländernas ansvar fullständigt odiskutabelt.

Jag var precis på Pre-COP-mötet, förmötet inför det stora klimat-toppmöte som kommer att äga rum i Marrakech i november. Där diskuterades bland annat finansieringen, som är viktig eftersom de rika länderna har lovat pengar till de fattiga för de skadeverkningar de lider av. Stöd ska också ges för att hjälpa till med att bygga upp förnybar energi, i stället för att man låser fast sig i gammal teknik och fossila lösningar.

Jag kan rapportera att det just nu råder en väldigt positiv anda i det globala samfundet och i klimatförhandlingarna. Det känns som att alla nu är intresserade av att ändra – nu ska vi implementera Parisavtalet. Det är ingen som ifrågasätter det längre, och det är ett enormt stort steg framåt.

Sedan kan jag hålla med om att EU:s ansvar omfattar betydligt mer än att minska utsläppen till 30 procent till 2030. Här måste hela världen höja ambitionsnivåerna väsentligt när IPCC kommer med sin rapport 2018. Det är då man kommer att se hur stort gapet blir mellan att hålla den globala uppvärmningen någonstans mellan en och en halv och två grader och, som vi förmodligen är på väg mot nu, tre grader. Det är det viktiga för oss just nu: att vi får in en ordentlig koppling till en rejäl upprevidering i Parisavtalet och att det i hela EU:s klimatramverk finns fönster med översynsklausuler som ger oss möjlighet att uppgradera ambitionsnivåerna. Det kommer att behöva göras över hela fältet om vi ska ta vårt ansvar för den globala uppvärmningen, och att vi måste göra det är odiskutabelt.

Det är också möjligt att lösningarna kommer att bli uppenbara med tiden och att motståndet kanske minskar. Skulle vi försöka riva upp de bindande rådsslutsatserna från 2014 skulle allt upp i luften igen, och det skulle skapa en enorm osäkerhet. Nu har vi ändå, med mycket suck och stön och direkt motstånd från många länder, fått alla att skriva under på det här. Då är det viktigt att vi får ansvarsfördelningen på plats och att länderna börjar arbeta, för det skickar rätt signaler om att vi faktiskt menar allvar med detta arbete. Jag är säker på att den tekniska utvecklingen och annat kommer att spela med oss så att det blir lättare att få med oss länderna 2018, när vi verkligen behöver det.

Flexibiliteten från ETS till ESR handlar om 100 miljoner ton, och det är ganska lite på det stora hela. Det är bara vissa medlemsländer som har denna möjlighet: små medlemsländer med hög bnp per capita. Sverige kommer förmodligen inte att behöva använda sig av detta; det ser jag som utslutet. Det är några få till som kan göra det, men jag ser ingen stor fara i det.

Anf. 15 JENS HOLM (V):

Herr talman! Jag och klimatminister Isabella Lövin är som sagt överens om att det är fullständigt odiskutabelt att vi i den industrialiserade världen har ansvar för våra utsläpp och måste göra mer. Det är bra att vi är överens om det.

Jag förstår att det är svårt att på EU-nivå lyfta frågan om att höja ambitionsnivån när det finns en del stater som vill sänka den eller kanske ta bort alla dessa åtaganden helt och hållet. Det måste dock finnas ett land eller helst ett antal länder, en kritisk massa, som hela tiden påminner om att vi måste göra mer. Det är det jag vill höra. Jag vill inte att klimatministern ska lägga sig innan matchen ens har börjat, utan jag vill hela tiden – i den svenska positionen, i EU-nämnden, i debattartiklar, när ministern åker ned till Bryssel – höra att vi måste höja ambitionsnivåerna. Vi måste ta ansvar för våra historiska utsläpp. Fastna inte i det taktiska spelet! Då tror jag att man förlorar redan innan man har börjat.

När det sedan gäller flexibiliteten handlar det som bekant om 100 miljoner ton utsläpp som kan tas från handelssystemet, som i dag är ett dåligt fungerande system med ett väldigt lågt pris på utsläppsrätter. Det blir likasom en vinstlott för Luxemburg, Danmark, Österrike, Finland och andra länder som ska kunna använda utsläppskrediterna. Sverige är ett av de nio länder som ska kunna dra nytta av detta. Det vore bra om ministern sa att vi är så utvecklade och välmående länder att vi inte behöver dessa. Vi borde säga att vi inte tänker använda detta och att vi vill ha bort det från förordningen. Jag undrar om ministern kommer att verka för det.

I ministerns svar står det också att användning av utsläppsrätterna från handelssystemet inte är någon ny möjlighet. Men som jag ser det är detta just ett nytt förslag. Att länderna inom ansvarsfördelningen kan byta utsläppsenheter mellan varandra är en annan sak – nu tar man det från ett handelssystem.

Ministern säger också i sitt svar att det är viktigt med en viss flexibilitet både i ansvarsfördelningen och i det andra systemet för skog och markanvändning. Jag undrar vad det är för flexibilitet som den svenska regeringen egentligen tycker behövs. Är det inte bättre att lägga fokus på att om ett utsläpp ska minskas med ett ton så ska det minskas med ett ton, utan att en massa andra komponenter blandas in? Kan ministern ge åtminstone ett exempel på flexibilitet som den svenska regeringen tycker är viktig?

Jag tar också upp frågan om internationellt samarbete: att hjälpa utvecklingsländer genom att föra över pengar, ny miljöteknik och så vidare. Jag tycker att det vore bra om den frågan också togs upp i förslaget om ansvarsfördelning från EU. Ministern säger att detta är viktiga frågor men att diskussionen ska föras i andra sammanhang.

Jag tycker nog att klimatbistånd och klimatfinansiering borde lyftas upp i alla tänkbara sammanhang. Jag vill påminna om att man i handelssystemet för utsläppsrätter faktiskt tar upp frågan om klimatfinansiering och överföring av teknik. Man gör en koppling till auktionering av utsläppsrätter och säger att intäkterna kan gå till just klimatfinansiering i utvecklingsländer. Jag tycker att det vore på sin plats att lyfta den frågan även i detta sammanhang, men då ska det självklart vara ett samarbete som går utöver det man gör på hemmaplan och inte sker i stället för en minskning av utsläppen på hemmaplan. Det vore intressant att veta om ministern

tycker att det vore bra att ta upp den internationella dimensionen även i detta förslag.

Prot. 2016/17:18
20 oktober

Svar på
interpellationer

Anf. 16 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Herr talman! EU:s klimatrampverk består av många delar, och det är relativt tekniskt komplicerat att diskutera enskildheterna utan att se det stora hela. Vi är just nu mitt uppe i att förhandla och komma fram till slutsatser när det gäller såväl ansvarsfördelningen, EU:s utsläppshandelssystem som det så kallade LULUCF-rampverket. Det är viktigt att man ser detta som en helhet så att vi inte totalt sett minskar ländernas ambitioner utan snarare höjer dem.

Jag kan försäkra Jens Holm om att jag i varje sammanhang understryker att detta inte får öppna kryphål så att vi sänker ambitionerna. Alla länder måste ta sitt ansvar och behöver höja sina ambitioner, oavsett om de är tvingade till det eller inte. Sverige har satt upp mycket högre mål nationellt genom Miljömålsberedningen, där sju partier står bakom att vi inom den icke-handlande sektorn ska minska utsläppen med 59 procent – inte 40 procent som i förslaget. Vår förväntan på andra länder är alltså att de ska göra mycket mer.

Tittar man på målen till 2020 ser man att EU som helhet redan har uppfyllt dem, vilket ju visar hur försiktiga de målen var. Man får ha i åtanke att det klagades lika mycket när de skulle antas som det görs nu när det gäller 2030-målen. Ändå visar det sig att det var betydligt enklare än man trodde att uppnå målen.

Det finns en rad tekniska frågor, exempelvis från vilket basår man ska räkna utsläppsminskningar. Ska man räkna från 2020 eller från 2016 till 2018, som kommissionen har föreslagit och som vi givetvis stöder? Vi tycker kanske att man skulle kunna vara ännu ambitiösare.

Vad jag försöker säga är att det finns många delar i den här ekvationen. Jag tror att det är fel att försöka rikta in sig på en enda och säga att den är det stora kryphålet. Det finns massor med kryphål. Men vi måste vara väldigt vaksamma på att totalen blir att vi inte sänker ambitionsnivån. Vi är också mycket tydliga med att det inte räcker. Vi måste se över ETS, och vi måste stärka prissignalen när det gäller utsläppsrätter. Det är Sveriges utgångspunkt, och vi driver detta aktivt.

Hur mycket är då dessa 100 miljoner ton? Det kan jämföras med Sveriges årliga utsläpp om 55 miljoner ton. Det motsvarar alltså knappt Sveriges utsläpp under två år. Det gäller dock för hela EU under tio år. Även om det är mycket är det inte hur mycket som helst.

Som sagt: Sverige kommer inte att nyttja detta. Om andra länder väljer att göra det innebär det trots allt att man tar bort utsläppsrätter från utsläppshandelssystemet. Helt bortkastat är det alltså inte, men det ger inte det omställningstryck som vi skulle behöva, och det leder inte till att man vidtar egna åtgärder på hemmaplan.

Det finns många flexibiliteter. Är det någon som behövs? Ja, kanske den att man kan få låna utsläppsutrymme från nästföljande år, för att man alltså ska minska mer nästa år. Det finns sådana möjligheter i flexibilitetssystemet.

Anf. 17 JENS HOLM (V):

Herr talman! Jag kan hålla med om att det lätt blir tekniskt då man diskuterar de här frågorna. Jag försöker att inte vara teknisk utan fokusera på det politiska. Men ibland finns sanningen i detaljerna, och det är viktigt att också gå in på det.

Nu förklarade ministern bland annat vad det är för slags flexibiliteter som den svenska regeringen driver. Jag tycker att det är rimligt att det man inte klarar det ena året får man uppfylla nästa. Så pass flexibel tycker jag också att man kan vara.

Sedan talar ministern om de 100 miljoner ton som man då ska kunna ta från utsläppshandelssystemet. 100 miljoner är inget att sticka under stol med. Vi ska också komma ihåg att i förslaget om markanvändning och skog, som vi inte har kommit in så mycket på, talar man om 260 miljoner ton som man ska kunna tillgodoräkna sig. Tillsammans blir det alltså en hel del.

Precis som ministern säger blir det också en form av kryphål om man utgår från ett sämre basår. Alla kryphål underminerar hela trovärdigheten och ambitionsnivån i systemet. Men jag tolkar det som att ministern kommer att driva på för att ambitionsnivån totalt sett ska höjas och att det ska finnas så få kryphål som möjligt: Ska man minska med ett ton ska man göra det och inte hålla på och siffertrixa! Det är bra.

Den internationella dimensionen är viktig. Det viktigaste är att det händer något konkret, så att Tanzania, Vietnam, Bangladesh och Peru får den senaste och bästa tekniken och att de får pengar, så att de inte behöver göra om våra misstag.

Avslutningsvis vill jag säga att det är viktigt att komma ihåg att detta med att ställa om till låga utsläpp inte bara är en klimatfråga, utan det är också en möjlighet att skapa ett bättre samhälle, där vi lever bättre, med bättre folkhälsa, och skapar nya, gröna jobb och så vidare. Det är en viktig fråga i många dimensioner.

Anf. 18 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Herr talman! Jag håller verkligen med om det sistnämnda och om Jens Holms sammanfattning. Detta är inte en uppoffring, utan det handlar om att vi ställer om till ett nytt samhälle som innebär trygghet och framtidstro för våra barn och för kommande generationer. Sternrapporten har för länge sedan konstaterat att ett business-as-usual-scenario skulle minska den ekonomiska utvecklingen och tillväxten med mellan 5 och 20 procent. Det skulle bli enormt kostsamt. Vi har alltså bara saker att vinna på att göra dessa investeringar i tid.

När det gäller den internationella dimensionen vill jag säga att det var en stor diskussion om detta på förmötet i Marrakech. Det handlade bland annat om finansieringen. Här börjar det bli mer och mer av global samsyn när det gäller att öronmärkta pengar inte är allt. Det är snarare bara en droppe i den enorma resursflod som kommer att behövas för att ställa om.

De 100 miljarder dollar som de rika länderna har lovat är viktiga pengar för anpassning för de minst utvecklade länderna, som inte kan dra till sig privat kapital och så vidare, men sedan måste vi ställa om hela biståndet. Allt måste sträva efter den gröna omställningen. Vi måste dessutom ställa om hela den globala ekonomin, så att man gynnar det som är

klimatsmart och bra och inte heller undandrar resurser från de fattiga länderna genom skatteflykt och annat.

Detta är en helhet. EU:s klimatravverk är bra, och det kan finnas mekanismer där. Men det stora är EU:s hela bistånd, och med den frågan arbetar vi mycket aktivt. Vi jobbar också med svenskt bistånd utifrån precis denna utgångspunkt.

Överläggningen var härmed avslutad.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 12.55 på förslag av talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 14.00, då frågestunden skulle börja.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 14.00.

§ 6 Frågestund

Frågestund

Anf. 19 FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Jag vill hälsa statsråden välkomna. Frågor besvaras i dag av statsrådet Ibrahim Baylan, justitie- och migrationsminister Morgan Johansson, statsrådet Åsa Regnér och statsrådet Anna Johansson.

En fråga ska vara av övergripande och allmänpolitiskt slag eller avse ett ämne som faller inom statsrådets ansvarsområde och rör dennes tjänsteutövning. Statsrådet Ibrahim Baylan besvarar såväl allmänpolitiska frågor som frågor inom sitt eget ansvarsområde.

Besked om skatter på biobränslen

Anf. 20 CECILIE TENFJORD-TOFTBY (M):

Herr talman! Jag avser att ställa en fråga till statsrådet Ibrahim Baylan.

När vi startade arbetet i Energikommisionen var vi moderater väldigt tydliga med att vissa skadliga energiskatter behövde sänkas eller slopas. Vi är självklart nöjda med att skatten på kärnkraft nu ska tas bort och att fastighetsskatten på vattenkraft ska sänkas.

Tyvärr finns det andra energiskatter som regeringen inte har lämnat några besked om. Förra årets hattighet från regeringen gällande skatt på miljöbränslen är ett mardrömsexempel. Först höjdes skatten med förklaringen att EU krävde det. Sedan sänktes skatten med förklaringen att EU inte krävde någon sådan skatthöjning.

Sverige har i dag ett undantag från EU:s statsstödsregler på förnybara bränslen, men det löper bara till och med 2018. Vad händer sedan? Det ges inga besked. De som producerar biobränslen kan inte planera, och hushållen reagerar på att det fattas beslut som det senare backas ifrån.

Prot. 2016/17:18
20 oktober

Svar på
interpellationer

Min fråga till Ibrahim Baylan är: Vad avser regeringen att göra för att ge både producenter och konsumenter av biobränslen tydliga och långsiktiga spelregler?

Anf. 21 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Herr talman! Tack, Cecilie Tenfjord-Toftby, för en viktig fråga!

Om vi ska kunna lämna det fossila bakom oss och ställa om i transportsektorn krävs det naturligtvis att vi kan utveckla de alternativa bränslena. Biobränsle och biodrivmedel är då väldigt viktiga.

En huvudanledning till att vi befinner oss där vi gör är att den förra regeringen drev igenom en lag i riksdagen som inte fick godkänt i EU. Man var därför tvungen att dra tillbaka den.

Ända sedan vi tillträdde har vi bedrivit ett intensivt arbete gentemot EU för att förankra ett nytt förslag. Under tiden har vi begärt – precis som ledamoten säger – dispens och lyckats få det. Vi jobbar på att lägga fram ett förslag allra senast den 1 januari 2018.

Anf. 22 CECILIE TENFJORD-TOFTBY (M):

Herr talman! Det här är sätt att förhålla sig som inte gynnar dem som producerar, och det gynnar inte hushållen.

Jag har tyvärr noterat en viss frustration från de människor som berörs över att den här rödgröna regeringen fattar beslut på tveksamma underlag och som man senare backar ifrån.

Hur ska vi kunna lita på att regeringen, när den fattar framtida beslut inom till exempel skatteområdet, faktiskt har ett korrekt underlag så att den inte senare behöver backa ifrån sina beslut?

Anf. 23 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Herr talman! Jag anser att ledamoten är väldigt modig. Det är nämligen exakt det som har satt oss i det här läget. Den förra regeringen genomförde en lag, fick riksdagens stöd, men fick den inte godkänd av EU. Man var tvungen att dra tillbaka lagen. Det är det som har skapat denna osäkerhet.

Nu har vi steg för steg bearbetat Europeiska kommissionen. Vi kommer att presentera ett förslag som vi på förhand vet kommer att få godkänt. Det är att ta ansvar och ge långsiktiga förutsättningar.

Antalet anhöriginvandrare

Anf. 24 MARKUS WIECHEL (SD):

Herr talman! Min fråga går till migrationsministern.

Sedan många år har Sverige som bekant bedrivit en ansvarslös och ohållbar migrationspolitik, vilket har orsakat problem för närapå varje samhällsområde. Följden har blivit att regeringen lite motvilligt har genomfört flera av Sverigedemokraternas förslag rörande gränskontroller och asylinvandring. Man har även berört anhöriginvandringen.

Vi har hittills sett positiva effekter av dessa åtgärder, även om det på intet sätt kan anses vara tillräckligt. I den offentliga debatten låter det nästan som att det inte kommer så många invandrare till Sverige i dag, men så är ju inte riktigt fallet.

Min fråga till migrationsministern är om han anser att antalet anhöriginvandrare som kan komma till Sverige kommer att vara ett problem.

Prot. 2016/17:18
20 oktober

Frågestund

Anf. 25 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Jag delar sannerligen inte uppfattningen när det gäller talet om ansvarslöshet och annat.

Vi som land har tagit större ansvar än något annat land har gjort när det gäller den globala flyktingkrisen. Vi har kanske tagit ett större ansvar än vad vi hade räknat med. Vi hade hoppats att fler länder skulle ha gjort det.

Vi ser nu bomberna falla i Aleppo eller krisen i Mosul där det är hundratusentals människor på flykt. Vi har sedan 2011, då kriget bröt ut, tagit ansvar för 138 000 syriska flyktingar och gett dem skydd. Dessa människor hade annars mycket väl kunnat gå under i någon av bombkrevaderna. Det känner jag en mycket stor stolthet över.

Sedan ska vi se till att de som får stanna här får ett bra mottagande. De som nu får bifall kommer att gå ut på den starkaste arbetsmarknad som vi har haft på många år. Jag är säker på att det kommer att gå väldigt bra för alla syrier som har kommit till Sverige.

Anf. 26 MARKUS WIECHEL (SD):

Herr talman! Om vi bortser från att migrationsministern inte alls berörde frågan vore det nog bra om han besökte flyktingläger och såg var människor faktiskt behöver hjälp.

Men jag ska återgå till det som det handlar om. Under flera år har anhöriginvandrarerna till Sverige varit den invandrargrupp som har varit störst, och jag ser inte att den saken kommer att ändras.

Därför skulle jag vilja veta om ministern anser att det krävs ytterligare skärpningar för att minska gruppen anhöriginvandrare.

Anf. 27 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Markus Wiechel behöver inte undervisa mig om hur situationen är i flyktinglägren. Jag har varit i flyktingläger i Jordanien och Libanon. Jag vet hur situationen ser ut. Sverige är ett av de länder som bidrar allra mest för att hjälpa de människor som finns kvar i flyktinglägren. Som du vet ökar vi också antalet kvotflyktingar, det vill säga flyktingar som kan komma direkt från flyktinglägren.

När det gäller anhöriginvandringen är det mycket som hänger på dels arbetsmarknad, dels bostadsmarknad. Jag är därför väldigt glad att kunna konstatera att det nu byggs fler bostäder än vad det har gjorts på mycket länge i Sverige.

Tidsplan för lagstiftning om krigsbrott och terrorism

Anf. 28 JOHAN HEDIN (C):

Herr talman! Det är känt att Centerpartiet har en annan syn på migrationspolitiken än regeringen. Men vi står fast vid den överenskommelse som vi träffade tillsammans då vi alla fick ge och ta.

Min fråga handlar mer om den andra stora överenskommelse som slöts mellan Alliansen och regeringspartierna, nämligen den om hur vi hanterar terrorhot.

I den överenskommelsen finns ett par viktiga punkter om hur krigsbrottslingar och terrorister ska kunna lagföras. Jag blev glad när såg att regeringen levererar på en eller ett par av dessa punkter i betänkandet om straffrättsliga åtgärder mot deltagande i väpnad konflikt. Även själva samröret med en terrororganisation kan i någon mån sägas omfattas, något som vi från Centerpartiet har ansett angeläget.

Vad som inte gjorde mig så glad var när jag såg tidsplanen för detta. Den 1 juli 2017 föreslås lagarna träda i kraft. Vi behöver dessa lagar på plats så fort som möjligt.

Min fråga till migrationsministern är helt enkelt: Vad är det som tar så lång tid?

Anf. 29 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Den frågan kan jag nästan bolla tillbaka direkt till Johan Hedin. När vi tillträdde för två år sedan fanns det inte ett enda papper skrivet om hur man skulle sätta fart på kriminaliseringen av terrorresorna. Den förra regeringen hade inte gjort någonting för att inleda en lagstiftningsprocess. Det fick vi göra från början, trots att ni hade lovat det.

Då tog vi det första steget, vilket för övrigt var ett av de första beslut som jag fattade på Justitiedepartementet, genom att inleda en sådan lagstiftningsprocess. Vi har tagit det första steget. Vi har beslutat om en kriminalisering av en del av problematiken, vilket är en del av förklaringen till att det nu nästan inte är några som reser ut för att kriga. Det finns andra orsaker också. Men att vi från statens och myndigheternas sida är tydliga med att detta är ett brott har nog varit väldigt viktigt.

Anf. 30 JOHAN HEDIN (C):

Herr talman! Jag känner inte att jag fick något riktigt svar på varför det tar så lång tid. Varför behöver det ta ett år för att få detta på plats? Vi har stiftat andra lagar då det har gått oerhört fort.

När regeringen förra året kom på att vi ska ha id-kontroller och gränskontroller för människor som pendlar över Öresundsbron gick det på några dagar. Vad är det som skiljer? Vid det tillfället var vi dessutom inte ens överens. Nu har vi en bred överenskommelse. Vi från Alliansen är beredda att ställa upp för att skynda på processen i utskottet så mycket som möjligt.

Anf. 31 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Vi tog detta i två steg. I det första handlar det om att kunna uppfylla den FN-resolution som lades fram under hösten 2014. Det var viktigt att få den på plats. Vi ville dessutom sända en signal till dem som tänkte åka iväg och kriga för att de skulle veta att när de kommer tillbaka kommer de att kunna lagföras och hamna i fängelse.

Det andra steget var att utvidga detta ytterligare, till exempel vad gäller olika servicefunktioner. Det är mycket svårare att göra en avgränsning där. I detta måste vi dessutom ta in Lagrådets uppfattning.

Anf. 32 ROGER HADDAD (L):

Herr talman! Jag har en fråga till statsrådet Morgan Johansson. Den 16 september hade vi en debatt i kammaren om problemet med våld mot kvinnor och om behovet av att skärpa straffen för grov kvinnofridskränkning. På en punkt var jag överens med statsrådet, nämligen att vi ska verka förebyggande parallellt med att vi ser över lagstiftningen.

Vad gäller brott som begås i Sverige kommer det mesta faktiskt aldrig fram till polisen på grund av att man inte anmäler. Detsamma gäller vid hedersrelaterade brott, då ytterst få anmälningar går till åtal.

Vad tycker statsrådet om att det är så pass många ärenden som aldrig når rättsväsendet och går till åtal, inte minst när det gäller de hedersrelaterade brotten?

Anf. 33 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Herr talman! Detta är ett av regeringens allra mest prioriterade områden. Det är bland annat därför vi har sett till att stärka stödet till brottsoffren på ett sätt som faktiskt ingen regering har gjort tidigare. Kvinnojournalerna och brottsofferjournalerna har nu mer pengar att röra sig med än de någonsin har haft tidigare. För kvinnojournalerna rör det sig om 100 miljoner kronor ytterligare.

Därutöver måste vi bli mycket bättre på att i ett tidigt skede stödja dem som anmäler. Det handlar bland annat om att komma in med målsägandebiträden så fort som möjligt.

Som Roger Haddad kanske har sett i betänkandet om sexualbrotten, i vilket vi vill gå fram med väsentliga skärpningar, finns också ett förslag om att gå in med målsägandebiträden redan när själva brottet anmäls. Detta är otroligt viktigt för att man ska orka stå distansen ut, det vill säga genom förundersökning och rättegång. Då kan fler lagföras och dömas.

Anf. 34 ROGER HADDAD (L):

Herr talman! Jag fick inget direkt svar. Det finns forskning och flera studier som Brottsförebyggande rådet gjort, där folk i undersökningar kryssat i att det är meningslöst att anmäla till polisen för den kan ändå ingenting göra. Detta är det alternativ som fått flest svar på frågan om varför man inte anmäler. Det här är ett stort problem för rättsväsendet.

I september hade vi en debatt om vikten av att förebygga, och detta är viktigt. Vi tog upp det tragiska mordet på Lotta, 41 år, och nu har vi fallet Walaa i Hedemora. Trots dokumenterade skador lägger polisen ned ärendet. Vad tycker statsrådet om detta?

Anf. 35 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Herr talman! I likhet med den diskussion vi hade förut kan jag inte uttala mig om enskilda fall, vilket Roger Haddad mycket väl vet. Jag kan dock säga att för såväl regeringen som polis och åklagare är dessa våldsbrott mycket högt prioriterade. Vi kommer naturligtvis att göra allt vi kan

för att se till att man får det stöd man behöver och att dessa frågor och utredningar tas på allra största allvar av både polis och åklagare.

Vi har dessutom en utvidgad möjlighet vid kontaktförbud genom att man också kan komplettera med fotboja.

Regeringens politik i fråga om personlig assistans

Anf. 36 EMMA HENRIKSSON (KD):

Herr talman! Personlig assistans är en av de mest grundläggande reformer som har gjorts för människor i vårt land som är väldigt utsatta och som har ett stort behov av stöd från samhället. Under det senaste året har en enorm oro spridits. Vi hör berättelser om personer som får sin assistans neddragen eller helt blir av med sin assistansersättning.

Under hela hösten har vi hört uttalanden från regeringen och inte minst Magdalena Andersson om att vi måste få ned kostnaden för assistansersättningen. Senast förra veckan sa Stefan Löfven att pengarna inte ska gå till jurister och konsulter.

Min fråga till statsrådet Regnér är: Utesluter statsrådet att dessa uttalanden tillsammans med regleringsbrevet och utredningsdirektiven faktiskt påverkar besluten?

Anf. 37 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S):

Herr talman! Tack, Emma Henriksson! Jag håller helt med om att detta är en oerhört viktig reform. Det är en frihets- och självständighetsreform som vi i regeringen verkligen vill värna.

Vi har dock fått mycket information om att kostnaderna under en tioårsperiod har stigit från 15 till 30 miljarder per år trots att antalet personer bara har ökat med 2 000 – från 14 000 till 16 000 personer. Däremot har antalet timmar ökat. Vi vet också att åtminstone fem tunga instanser har kartlagt att medlen inte alltid används till assistanstimmar, till riktig assistans. De används till jurister, konsulter och marknadsföring – alltså till andra saker än just den här frihetsreformen. Då måste vi göra olika saker.

Vi har därför tillsatt en utredning där en översyn ska göras av domar som har fallit. Vi har även skrivit ett regleringsbrev och har sett över schablonen.

Anf. 38 EMMA HENRIKSSON (KD):

Herr talman! De insatser som regeringen har gjort, de uttalanden som man har gjort, de utredningsdirektiv som man har gett och det uppdrag som Försäkringskassan har fått är just det som skapar oron. Min fråga, som statsrådet inte besvarade, var: Utesluter statsrådet att vad regeringen säger och vad regeringen ger direktiv om påverkar de beslut som tas i ärendena?

Anf. 39 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S):

Herr talman! Försäkringskassan har i uppdrag att bidra till att bryta timutvecklingen, som har varit väldigt dramatisk under senare år. Vi vet dessutom att medlen inte används rätt. Försäkringskassan ska självklart göra detta inom ramen för lagen. Den ska även se till att det blir likvärdiga bedömningar i hela landet och att handläggningen har hög kvalitet.

Jag anser att det är mitt ansvar som statsråd att se till att medlen används som det var tänkt. Det är rättighetsbärarnas och skattebetalarnas pengar. Detta är mitt ansvar.

Prot. 2016/17:18
20 oktober

Frågestund

Jämn könsfördelning i bolagsstyrelser

Anf. 40 JOHANNA HARALDSSON (S):

Herr talman! Jag vill ställa en fråga till statsrådet Åsa Regnér.

Sverige lyfts ofta fram som ett föregångsland i fråga om jämställdhet, men vi har fortfarande mycket kvar att göra. Det gäller inte minst styrelserummen där det fortfarande är hopplöst ojämnt, även om utvecklingen går långsamt framåt efter påtryckningar från både nuvarande regering och den föregående.

Regeringen skickade nyligen ut ett lagförslag om jämn könsfördelning i bolagsstyrelser på remiss. Vilka effekter hoppas statsrådet att en sådan lag får för jämställdheten i ett större perspektiv, förutom att den givetvis tvingar bolagen att föreslå fler kvinnor till styrelserna?

Anf. 41 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S):

Herr talman! Tack för frågan, Johanna Haraldsson!

Vi har sedan länge delmål för jämställdhetspolitiken. De handlar om representation, jämn makt och inflytande. Detta är förstås en oerhört viktig fråga jämte de andra delmålen om ekonomisk jämställdhet, minskat våld mot kvinnor och så vidare.

Frågan om kvinnors närvaro i börsnoterade bolagsstyrelser har diskuterats i åtminstone 15 år. Näringslivet har haft mycket lång tid på sig att förändra sammansättningen i bolagsstyrelserna, där det fattas väldigt viktiga beslut som går över dem som sitter i dessa rum.

Kvinnor har betydligt högre utbildning än män och har också nästan lika stor chefserfarenhet som män, om man ser generellt på arbetsmarknaden. Det är hög tid att använda denna kompetens. Detta är en viktig jämställdhetsfråga, vilket även många andra länder ser. Exempelvis var jag i Tyskland i går. I Berlin har man nyligen lagt fram ett liknande förslag.

Anf. 42 JOHANNA HARALDSSON (S):

Herr talman! Jag tackar för svaret. Men om man lyssnar på företrädare för de borgerliga partierna kan man dra slutsatsen att det här förslaget kanske blir svårt att få igenom i Sveriges riksdag. Vilka andra åtgärder tror ministern att man ska kunna vidta för att öka jämställdheten inom näringslivet?

Anf. 43 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S):

Herr talman! Jag tror att det är viktigt att vidta många olika åtgärder, framför allt från näringslivets sida. Jag träffar förstås ofta företrädare för näringslivet. De är medvetna om den här frågan. De är också medvetna om att män rekryterar män. Det är inte fel på kvinnor generellt sett, utan det handlar om rekryteringsprocesserna. Man behöver en dialog om det. Men jag vet att både debatten om lagstiftningen och förslaget sätter ytterligare fart på diskussionen. Jag vet också att många svenska företag har jämställdhet som varumärke.

Anf. 44 ANNIKA HIRVONEN FALK (MP):

Herr talman! Nyligen presenterade Sexualbrottsutredningen äntligen – tredje gången gillt – ett förslag om en samtyckesbaserad sexualbrottslagstiftning. Det rådde politisk enighet i kommittén. Mina frågor till justitieministern är: Kommer det att beslutas om en sådan här lagstiftning? Kommer den lagstiftningen i så fall även att innehålla ett förslag om ett oakt-samhetsbrott? På så sätt höjs kraven på var och en att ta ansvar för att den man inleder sexuella relationer med deltar frivilligt.

Anf. 45 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Det korta svaret på den frågan är: Ja, vi kommer att lägga fram en proposition under den här mandatperioden. Det kommer att ske nästa år. Det blir en av de stora straffrättsliga reformer som vi genomför. Jag tog som sagt emot utredningen förra veckan. Det är klart att det är en väldig styrka att vi har alla partier bakom detta. Det skulle innebära en stor förändring i straffrätten att ändra princip här.

Samtidigt ska jag inte gå händelserna alltför långt i förväg. Som frågeställaren vet är utredningen ute på remiss, och jag måste ha respekt för remissomgången. Men jag skulle gärna vilja ta fasta på en del av huvudförslagen i utredningen. Det handlar om att gå över till en princip som säger att utgångspunkten för lagstiftningen ska vara att det som inte är frivilligt är ett övergrepp. Då slipper man laborera med begrepp som hot, våld, tvång, utsatta situationer och hjälplöst tillstånd, vilka har varit väldigt svåra att hantera.

Anf. 46 ANNIKA HIRVONEN FALK (MP):

Herr talman! Ett ytterligare förslag i det här betänkandet är att domarkåren ska stärkas för att agera mot kränkande och ovidkommande frågor. För att personer som har blivit utsatta ska känna att det är värt att gå igenom en tuff rättegång är det otroligt viktigt att vi får bukt med att det fortfarande ställs massor med frågor om färgen på trosorna, historiska sexualvanor etcetera. Vilka ytterligare åtgärder anser justitieministern behövs där?

Anf. 47 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Jag tror att det alltid behövs en löpande kompetensutveckling av alla aktörer i rättsväsendet i de här frågorna. Domarna är säkert en del av det, men det gäller också åklagare och försvarsadvokater. Det behövs hela tiden kompetensutveckling.

Men betänkandet innehåller också ett nytt förslag om att man ska få ett målsägandebiträde tidigt i processen, redan från början. Jag tror att det har väldigt stor betydelse för att man ska kunna klara den här processen hela vägen ut och därmed också kunna klara upp fler brott.

Anf. 48 LINDA SNECKER (V):

Herr talman! Jag vill ställa en fråga till statsrådet Johansson.

För ett år sedan gick Anton Lundin Pettersson in på skolan Kronan i Trollhättan. Tre personer mördades. Anton drevs av högerextrema åsikter och ansåg att invandrare och flyktingar var det största hotet.

Under 2014 utsattes 1,4 procent av Sveriges befolkning för främlingsfientliga hatbrott. År 2015 blev rekordåret, med flest polisanmälda hatbrott någonsin.

Hatbrott är inte en brottsrubricering utan ett samlingsnamn på flera olika brott där motivet är hat och fördomar mot en grupp människor. Det kan vara fråga om ett hakkors på en synagoga eller en kvinna som blir bespottad för att hon bär slöja. Tyvärr ökar hatbrotten, och rasistiska miljöer uppmanar sina anhängare att gå från ord till handling.

Vad avser regeringen att göra för att minska antalet hatbrott?

Anf. 49 Justitie- och migrationsminister MORGAN

JOHANSSON (S):

Herr talman! Jag tror att det till mycket stor del handlar om att vi måste bli bättre på förebyggande arbete. Jag tycker att både skolan och resten av vuxenvärlden har ett enormt stort ansvar. Jag tycker också att vi som politiska företrädare har ett väldigt stort ansvar.

Det handlar till exempel om vilken ton vi har när vi debatterar sådant här med varandra, men också vilken ton vi använder på nätet. Det är så otroligt lätt att trissa upp nivåerna efter hand i sociala medier, och då kan man dra med sig en del individer som plötsligt kan betrakta det som något naturligt att hålla på på det sättet. Det här tror jag är oerhört viktigt.

Bland annat förbereder vi nu en proposition som handlar om näthat och ska ge bättre lagstiftningsmöjligheter för att komma till rätta med de typer av kränkningar som kan finnas och som förpestar det politiska samtalet.

Anf. 50 LINDA SNECKER (V):

Herr talman! Jag tackar statsrådet Johansson för svaret.

Brottsförebyggande rådet har under längre tid påpekat att det behövs en enhetlighet om hatbrotten genom hela rättskedjan och att det behövs en sammanställning av hur domstolar dömer, vilken polis och åklagare ska kunna ta del av för att på rätt sätt kunna utreda hatbrotten.

Vad avser regeringen att göra för att hatbrott ska få en enhetlig definition inom hela rättskedjan?

Anf. 51 Justitie- och migrationsminister MORGAN

JOHANSSON (S):

Herr talman! Jag tror framför allt att vi måste bli bättre på kompetensutveckling för både åklagare och de poliser som får in anmälningarna. Jag tror också att den nya polisorganisationen kan vara en positiv del i en sådan utveckling. Den har nämligen fört med sig att vi får lättare att styra hela organisationen. Nu vet vi att det är många saker som ska på plats innan den fungerar som den ska, men jag tror att det är en viktig pusselbit.

Anf. 52 BEATRICE ASK (M):

Herr talman! Statsrådet Ibrahim Baylan är samordningsminister i regeringen och har fått ett särskilt ansvar för att samordna regeringens insatser i utanförskapsområden. Det här är en viktig och grannliga uppgift, kanske regeringens svåraste, enligt Lena Mellin i Aftonbladet.

I Sverige har vi 53 områden som av polisen är klassade som utsatta områden. 15 av dem är särskilt utsatta och har väldigt stora bekymmer. Vid det här laget vet väl hela kammaren vad det handlar om: låg socioekonomisk status, kriminell påverkan på samhällsstrukturen, svårigheter för polis och räddningstjänst att fullfölja sina uppdrag och så vidare. Det behövs insatser. Jag var väldigt glad över att man nu skulle samordna detta.

Sedan har jag tittat på hemsidan och försökt följa vad regeringen har gjort. Jag hittade ingenting.

Vad har statsrådet konkret gjort för att öka samordningen och för att bekämpa de svårigheter vi ser i utsatta områden runt om i Sverige?

Anf. 53 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Herr talman! Jag tackar Beatrice Ask för en väldigt viktig fråga. Det är sant att polisen har pekat ut ett antal områden, som Beatrice Ask säger. Jag är själv uppvuxen i ett av dessa 15 områden och kan vidimera en del av de utmaningar som finns.

Det här är tyvärr ingenting nytt utan har pågått under en tid. Jag tror att det är viktigt att vi på kort sikt ser till att stärka polisen och lagstiftningen. Det gör att vi kan vidta åtgärder och lagföra dem som begår brott, oavsett om det handlar om att bränna bilar eller andra typer av grovre brott. Men vi har också en rad andra åtgärder, som att stärka skolan, stärka arbetsmarknaden, stärka civilsamhället och stärka samhällsservicen.

Beatrice Ask har letat, och det är bra. Men hon hade faktiskt inte behövt leta särskilt länge. Redan i somras presenterade jag tillsammans med statsministern en rad åtgärder. De åtgärderna återkommer i den budget som regeringen har lagt fram och som ska behandlas här i riksdagen. Det handlar helt enkelt om ett långsiktigt arbete för att bryta den här utvecklingen.

Anf. 54 BEATRICE ASK (M):

Herr talman! Jo då, jag har läst de allmänna skrivningar som finns i budgeten och annat. Men min fråga var: Vilka konkreta insatser har samordningsministern gjort för att vi nu ska ha ett samordnat arbete i varje område?

Under lång tid har många lokala myndigheter och nationella myndigheter gjort både det ena och det andra. Men det har inte varit tillräckligt. Jag är helt övertygad om att man behöver ett strukturerat, långsiktigt och målmedvetet arbete fokuserat på varje område. Jag vill veta vad som görs.

Anf. 55 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Herr talman! Jag håller helt och hållet med Beatrice Ask om att det till att börja med måste vara långsiktigt. Under tiden som budgeten behandlas håller vi med de resurser som avsatts på att tillsätta en delegation. Den ska jobba och sluta avtal med alla dessa kommuner och områden.

Herr talman! Om jag finge önska något skulle jag önska en större sam-
syn mellan de politiska blocken. Det vore till gagn. Många av de åtgärder
som har vidtagits tidigare har varit av projektkaraktär och för korta. Även
om de har varit bra har de försvunnit. Här skulle jag önska ett större sam-
arbete över blockgränserna.

Prot. 2016/17:18

20 oktober

Frågestund

Bro över Gullmarn

Anf. 56 FREDRIK CHRISTENSSON (C):

Herr talman! Jag vill ställa min fråga till statsrådet Anna Johansson.

I morse hölls ett seminarium i riksdagen om en bro över Gullmarn där
företrädare från Lysekils kommun och näringsliv var med. Detta är ett pro-
jekt som statsrådet väl känner till efter sitt besök i Lysekil tidigare i år.

Det handlar om att ersätta Sveriges näst mest trafikerade färjelinje med
en bro i stället och en fast förbindelse. Det skulle korta restider, stärka och
utveckla arbetsmarknadsregionen och också möjliggöra för företag att
kunna klara den kompetensförsörjning som krävs. Ett exempel i Lysekil
just nu är en stor expansion för Preem där de planerar att anställa många
människor. Då behövs det en större arbetsmarknadsregion.

Tidigare infrastrukturministern Åsa Torstensson från Centerpartiet
lyckades få med två vad man kallade för omöjliga broprojekt i den nation-
ella åtgärdsplanen genom att tillämpa ett kreativt tankesätt och avgiftsfi-
nansiering. Min fråga till statsrådet är därför: Kan vi förvänta oss att detta
broprojekt kommer med i den nationella åtgärdsplanen?

Anf. 57 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Tack för frågan, Fredrik Christensson!

Regeringen lade för ungefär en vecka sedan fram en infrastrukturpro-
position till riksdagen med inriktning och ramar för nästkommande plan-
period. Det är en väsentligt höjd ambitionsnivå jämfört med gällande plan.
Det ger naturligtvis ökade förutsättningar för både alldeles nödvändigt un-
derhåll på framför allt järnvägen och möjligheten till nya investeringar
som vi också behöver i transportinfrastruktursystemet.

Vilka enskilda objekt som kommer att prioriteras i den nationella pla-
nen kommer däremot regeringen att återkomma med 2018 efter att Trafik-
verket har gjort sedvanlig åtgärdsplanering där man väger olika samhälls-
nyttor mot varandra. Det är en oerhört viktig process som inte bör föregri-
pas.

Anf. 58 FREDRIK CHRISTENSSON (C):

Herr talman! Som ministern mycket väl är medveten om handlar pro-
jektet i Lysekil inte om ytterligare pengar eller nya medel. Det handlar om
att få använda de medel som i dag används för drift och underhåll av fär-
jorna och kunna skjuta över dem till att finansiera ett broprojekt.

I Sverige har vi ett regelverk som säger att man endast får använda
20–25 års driftsmedel medan man till exempel i vårt grannland Norge har
den dubbla tiden. Det är klart att det möjliggör helt nya projekt. Min följd-
fråga är: Är regeringen beredd att ändra i regleringsbrevet till Trafikverket
i den här frågan?

Anf. 59 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Det är inte någonting som vi har tagit ställning till i det här skedet. Det är fortfarande så att de investeringar som ska göras måste vägas samhällsekonomiskt mot varandra. Även om det handlar om driftsmedel som i så fall skulle föras över till en investering är det inte riktigt samma typ av budgetteknik. Det går inte att hantera den frågan riktigt så enkelt. De investeringar vi gör ska vara väl avvägda ur skattebetalarnas synpunkt.

Översyn av socialtjänstlagen

Anf. 60 THOMAS FINNBORG (M):

Herr talman! Jag har en fråga till statsrådet Åsa Regné.

Socialtjänstlagen ska i dag utgöra en tydlig ramlag. Det har genomförts ett drygt sjuttiotal omfattande förändringar av lagen genom åren. Det har medfört att lagen har blivit mer svåröverskådlig och därtill detaljstyrande. Utöver det har det tillkommit ca 180 föreskrifter och genomförandeplaner staplade på varandra. Detta skapar otydlighet och osäkerhet vid tillämpningen av lagen.

Min fråga är: Kommer ministern att verka för en total översyn av socialtjänstlagen?

Anf. 61 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S):

Herr talman! Tack för frågan! Mitt svar är ja. Det vill jag absolut göra av de skäl som du nämner här. Det är viktigt att ha en modern socialtjänstlag som tjänar medborgarna i utsatta lägen och gör det på ett så effektivt sätt som möjligt. Därför kommer jag att återkomma med utredningsdirektiv.

Anf. 62 THOMAS FINNBORG (M):

Herr talman! Det var ett positivt svar av Åsa Regné. Jag har inte hört det innan. Man har diskuterat detta och uttalat sig den 1 december i någon tidning och sagt att diskussion fortfarande pågår. Det är positivt att man börjar titta på detta så fort som möjligt. Osäkerheten ställer till väldigt mycket för socialsekreterarna och även för klienterna. Jag ser positivt på det.

Anf. 63 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S):

Herr talman! Det tar lång tid därför att det är en omfattande lagstiftning. Men det är viktigt att göra det för att den ska fungera så bra som möjligt.

Infrastrukturpropositionens effekter på Stockholmsregionens pendeltåg

Anf. 64 MATHIAS TEGNÉR (S):

Herr talman! Jag har en fråga till statsrådet Anna Johansson.

Under många år har Stockholmsregionen haft problem med sina pendeltåg. En av orsakerna är trängsel, en annan är en längre tids bristande underhåll. I regionen är behoven av en fungerande arbetspendling stora

och växande inte minst på grund av befolkningsökningen. Detta är dessutom inte bara ett Stockholmsproblem. Länsstyrelsen har konstaterat stora pendlingsströmmar från både Uppsala län och Södermanlands län.

Mot bakgrund av detta vill jag fråga statsrådet: I vilken mån kommer infrastrukturpropositionen att bidra till att lösa problemen i Stockholmsregionen?

Anf. 65 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Tack, Mathias Tegnér, för frågan!

Järnvägsunderhållet är en av de mest prioriterade frågor som vi arbetar med under mandatperioden av väldigt uppenbara skäl. Vi har redan nu tillfört 1,34 miljarder per år till järnvägsunderhållet. En stor andel av de pengarna används i storstadsområden eftersom det är där som de verkliga flaskhalsarna och de stora problemen till stor del finns.

Med den infrastrukturproposition som regeringen nu har lagt fram till riksdagen kommer underhållsmedlen att öka ytterligare med 47 procent jämfört med gällande ram. Det innebär ett väsentligt tillskott, och en betydande andel av det kommer med stor sannolikhet att landa i storstadsområdena och Stockholmsområdet.

Anf. 66 MATHIAS TEGNÉR (S):

Herr talman! Jag har inga följdfrågor. Jag är nöjd och glad över det kloka svaret och hoppas på att pendeltågen kommer att gå bättre. (Applåder)

Regeringens syn på inre gränskontroller

Anf. 67 ADAM MARTTINEN (SD):

Herr talman! Först vill jag göra ett litet klagörande. När lagen om gränskontroller infördes var det endast Sverigedemokraterna som stöttade regeringens förslag. Sverigedemokraterna hade å sin sida tuffare förslag än regeringen. På den andra sidan fanns det partier som ville ha mildare förslag eller inga gränskontroller alls.

Bland de partier som ville ha mildare lagstöd för gränskontroller fanns bland annat Moderaterna, som föreslog att Sverige skulle öppna sina gränser igen redan från och med den 21 juni i somras. Detta går att läsa i reservation 5 i betänkande 2015/16:JuU24. Nuläget i vår omvärld och i Europa ser inte ut att ge några garantier för att en öppna-era-hjärtan-och-öppna-gränser-politik inte skulle upprepa det kaos som inträffade förra hösten.

Kommer regeringen att fortsätta med våra inre gränskontroller, Morgan Johansson? Om EU-kommissionen inte vill att vi ska det, kommer regeringen då att vika sig för EU och öppna våra gränser med risk för fortsatt massinvandring?

Anf. 68 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Herr talman! Den svenska regeringen har under gårdagen skrivit under det brev som gick till kommissionen där vi begärde en möjlighet att kunna förlänga de gränskontroller som i dag är i funktion. Vi återkommer till

frågan om hur vi sedan ska göra med den eventuella möjlighet som då uppkommer. Det är ett par saker som vi måste titta på.

Det ena är situationen i Tyskland och hur många oregistrerade asylsökande som är kvar där. Det andra är situationen i Öresundsområdet. Vi vet att gränskontrollerna och id-kontrollerna har lett till en del problem i Öresundsområdet. Den beredningen och den analysen fortsätter.

Jag kan försäkra Adam Marttinen och också alla andra om att vi från vår sida tänker se till att vi tar ansvar för alla de 163 000 som kom förra året. För att vi ska kunna göra det kan vi inte igen hamna i ett läge där det skulle komma 8 000–10 000 i veckan. Det går inte. Då måste vi ha de nivåer vi kan klara av också fortsättningsvis.

Anf. 69 ADAM MARTTINEN (SD):

Herr talman! Tack, Morgan Johansson! När det gäller gränskontroller ska regeringen veta att det finns ett stöd från Sverigedemokraterna i samtliga steg som leder mot en mer reglerad inriktning. Jag hoppas att regeringen inte bara gör vad den upplever är nödvändigt utan gör vad som krävs för att trygga den allmänna ordningen och den inre säkerheten i vårt land, och det även om det skulle innebära att vi gör oss till ovänner med exempelvis EU-kommissionen.

Anf. 70 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Herr talman! Det är väldigt mycket som skiljer regeringen och Sverigedemokraterna åt. En sak är hela ingången i frågan. Vi vill från vår sida ta ett så stort ansvar som vi kan för den globala flyktingkrisen.

Sverigedemokraterna har aldrig velat göra det. Ni har aldrig velat ta emot några invandrare, och dem som finns i Sverige sprider ni ofta både fördomar och felaktiga uppfattningar om. Ni ägnar er åt en propaganda som jag tycker djupt illa om. Vi tar ansvar för Sverige och för att klara detta.

(Applåder)

Brott mot blåljuspersonal

Anf. 71 STEFAN SVANSTRÖM (KD):

Herr talman! Jag har en fråga till statsrådet Baylan. Den har lite av samma tema som Beatrice Asks fråga tidigare.

I Folkbladet kunde vi i förra veckan läsa om en händelse där en polisman i Navestad utanför Norrköping övermannades av ett ungdomsgäng som hade låst fast polismannens armar och kastat glödande cigarettfimpar mot honom. Polisen medger att polismannen mycket väl skulle kunna ha utsatts för grövre våld eller till och med ha kunnat bli berövad sitt tjänstevapen under incidenten. Ändå väljer polisen att inte upprätta någon anmälan eftersom man anser att straffvärdet på det misstänkta brottet för gripelse mot tjänsteman är för lågt.

Detta är dessvärre en alltför vanlig bild av situationen för så kallad blåljuspersonal i våra förorter. Vi har under en tid sett hur brandkår och ambulanspersonal trakasseras. Nu verkar polisen gå samma öde till mötes. Vi

kristdemokrater har krävt att lagstiftningen på detta område skärps och att straffvärdet för brott mot blåljuspersonal höjs.

Vad tänker regeringen göra för att freda blåljuspersonalen och se till att även mindre allvarliga brott följs upp och lagförs?

Prot. 2016/17:18

20 oktober

Frågestund

Anf. 72 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Jag svarar på frågan eftersom just det straffrättsliga skyddet för blåljuspersonal är lagstiftning som jag ansvarar för.

Jag kan glädja Stefan Svanström med att vi just nu håller på att processa fram ett utredningsdirektiv för att se över det straffrättsliga skyddet för blåljuspersonal. Det finns kanske även ytterligare några personalkategorier som kan komma i fråga. Det kan handla om dem som arbetar i socialtjänsten och ytterligare typer av personal.

Vi är inte riktigt färdiga än, men vi är på god väg med ett sådant utredningsdirektiv. En sådan översyn kommer alltså i närtid.

Anf. 73 STEFAN SVANSTRÖM (KD):

Herr talman! Det var ett glädjande besked. Vi ser fram mot förslaget när det väl läggs på riksdagens bord.

Tyvärr är inte detta en unik händelse. Detta följer ett mönster där polisen blir allt mindre benägen att beivra brott av ringa art. I medierna har det under lång tid rapporterats om så kallade vardagsbrott som rutinemässigt läggs ned. Polisens tider för att handlägga även grövre brott blir allt längre. Samtidigt vet vi genom forskning att nästan all grov brottslighet har föregåtts av småbrott. Om vi inte beivrar de små brotten kommer det helt enkelt fler grova brottslingar med tiden, och fler brottsoffer.

Vad tänker regeringen göra för att vi ska få nolltolerans mot brott mot blåljuspersonal och att varje brott, litet som stort, beivras på det sätt som vi har bestämt här i Sveriges riksdag?

Anf. 74 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! I samband med de uppmärksammade bilbränderna i slutet av sommaren presenterade jag och inrikesministern en rad åtgärder för att komma till rätta med detta. En översyn av den nämnda lagstiftningen var en del av det, men vi tänker också gå fram med förslag när det gäller nya påföljder för unga.

Jag tror även att vi behöver bättre brottsförebyggande arbete i många av de områden som vi talar om, och vi kommer med en ny handlingsplan för hela detta förebyggande arbete under hösten.

Småskaliga vattenkraftverk

Anf. 75 STEN BERGHEDEN (M):

Herr talman! Jag ställer min fråga till statsrådet Ibrahim Baylan. Den handlar om de småskaliga vattenkraftverken. Många av dem hotas nu av nedläggning på grund av både dyra och krångliga tillståndsprövningar.

Riksdagen har gjort ett tillkännagivande om att vi ska underlätta tillståndsprövningarna. I energiöverenskommelsen står klart och tydligt att vi

ska förenkla dem. Ordagrant står det: ”Reglerna för omprövning av vattenverksamhet som vattenkraftverk och dammar bör förenklas så långt det är möjligt.”

Många av de småskaliga vattenkraftverken hotas nu. En del av dem är över 200 år gamla. Det är olika verksamheter – kvarnar, elverk och annat – som hotas av nedläggning på grund av detta.

Min fråga till statsrådet är: Tänker statsrådet se över detta, och när kommer de nya tillståndsprövningarna att verkligen komma till stånd?

Anf. 76 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Herr talman! Det är precis som Sten Bergheden säger: Detta är en del av den energiuppgörelse som regeringen har träffat med tre av riksdagens partier, däribland Moderaterna. Grunden för hela problematiken är en kammarrättsdom från 2012, som dessutom följdes av att den förra, borgerliga, regeringen gav i uppdrag till länsstyrelsen att följa upp den.

Det visade sig att många av de mindre vattenkraftverken saknade moderna tillstånd. Detta har naturligtvis ställt till det, och det har blivit betungande i relation till den el som kraftverken producerar. Det var därför vi hade detta uppe i energiförhandlingarna, och det är också därför vi har kommit överens om att försöka hitta ett regelverk som innebär att man förenklar det hela men samtidigt klarar av de moderna miljökrav som vi måste möta.

Regeringen kommer med stöd av energiuppgörelsen att presentera ett förslag under nästa år där vi så långt som det är möjligt försöker underlätta samtidigt som vi ställer moderna miljökrav.

Anf. 77 STEN BERGHEDEN (M):

Herr talman! Anledningen är helt enkelt att både riksdagen och energiöverenskommelsen har sett att detta inte fungerar. Därför vill man få till en enklare tillståndsprövning, och det är upp till regeringen att ta tag i frågan.

Mina frågor är: När kommer detta? Kommer regeringen att ge nya regleringsbrev till länsstyrelsen om att det kommer att komma ett nytt direktiv i den här delen? Eller kommer man att vänta tills de småskaliga vattenkraftverken är helt nedlagda i Sverige?

Anf. 78 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Herr talman! Det gläder mig att Sten Bergheden engagerar sig. Men man kan ju undra vad du gjorde under den tid ni satt i regeringsställning, för detta är ingen ny utmaning. Det här har pågått i tre år, och vi har tagit tag i det.

Jag tror inte att det är möjligt för mig som statsråd att gå in och kvälja dom, som det heter, det vill säga att lägga mig i en dom. Däremot har vi gjort tydligt i energiuppgörelsen att vi ämnar återkomma med ny lagstiftning som förhåller sig till såväl EU-rätt som moderna miljökrav och som gör det hela så lite betungande som möjligt administrativt och ekonomiskt. Det kommer vi att återkomma till nästa år.

Anf. 79 ELLEN JUNTTI (M):

Herr talman! Min fråga går till justitieminister Morgan Johansson. Den gäller straffrabatten för 18–21-åringar.

Varje dag läser vi om ungdomsgäng som begår grova brott. Senast för ett par dagar sedan blev en 85-årig man attackerad av tre unga män som slog ned honom och sparkade på honom. Detta är förfärligt.

I måndags var vi på studiebesök i Malmö och talade med polisen där. De som bränner bilar och kastar stenar på poliser är oftast mellan 17 och 21 år. Regeringen har aviserat att man ska skärpa straffen för attacker mot blåljuspersonal, som ministern sa här. Samtidigt ger man 50 procents rabatt till unga yrkeskriminella personer. Detta är dubbla signaler. Vi moderater vill ta bort straffrabatten. Vi tycker att detta är helt fel. Vi tycker att myndiga ska dömas som vuxna.

Anser statsrådet att det är rimligt att en 18-årig myndig yrkeskriminell person ska få 50 procents rabatt när han gör sig skyldig till grova våldsbrott?

Anf. 80 Justitie- och migrationsminister MORGAN

JOHANSSON (S):

Herr talman! Om Moderaterna nu tycker detta är det någonting som de har kommit på alldeles på sistone. Ni satt trots allt på Justitiedepartementet i åtta år och gjorde ingenting i frågan – inte ens det som vi gör nu.

Vi går nämligen fram med nya påföljder för unga, som jag nämnde i mitt tidigare inlägg. Det gäller till exempel dem som inte kan dömas till ungdomstjänst men där inte heller böter skulle fungera. Vi säger att vi är beredda att gå fram med det man kallar för helgavskiljning, det vill säga att man får en övervakning under helger och på kvällar. Det är en mellanpåföljd som inte har funnits tidigare. Kontaktskyldighet gentemot en kontaktperson är en annan sådan påföljd som vi vidare planerar.

Man ska hålla tungan rätt i mun när det gäller saker och ting. Jag tror att man måste se till att ju yngre en person är, desto mer kan man trappa upp påföljden om personen fortsätter att begå brott.

Anf. 81 ELLEN JUNTTI (M):

Herr talman! Tack, ministern, för svaret! Alliansregeringen gjorde mycket under sina åtta år, men vi hann inte med allting. Tyvärr hann vi inte med detta. Morgan Johansson säger ofta att vi inte gjorde någonting. Men nu är det faktiskt Morgan Johansson som är justitieminister, och det har han varit i över två år.

Min fråga är: Tycker Johansson att det är rimligt att en 18-årig yrkeskriminell ska få 50 procents rabatt på straff?

Anf. 82 Justitie- och migrationsminister MORGAN

JOHANSSON (S):

Herr talman! Varje straffmätning, och ytterst är det ju domstolarna som gör dem, ska naturligtvis ta hänsyn till hur grovt brottet är. Sedan måste man också se vad som är mest lämpligt för den individ som det handlar om. För en del av de här individerna kan andra påföljder vara bäst. Det

handlar till syvende och sist om att se till att de kommer ur brottsligheten och sin kriminella livsstil. Då tror jag att man behöver sociala insatser men ibland också frihetsberövande insatser.

De förslag vi lägger fram handlar precis om det.

Förenklad biståndsbedömning i äldreomsorgen

Anf. 83 ANNA-LENA SÖRENSON (S):

Herr talman! Jag har en fråga till statsrådet Åsa Regnér.

Svensk äldreomsorg fungerar ofta mycket bra, och de flesta äldre är nöjda med de insatser de får. Det visar inte minst den brukarundersökning som kom från Socialstyrelsen i förra veckan.

Samtidigt finns det många delar som vi måste fortsätta att arbeta med om vår svenska modell ska fortsätta att utvecklas. Sedan 90-talet har kommuner, inte minst min egen hemstad Linköping, utvecklat modeller för så kallad förenklad biståndsbedömning inom äldreomsorgen. Det har visat sig att det blir lättare att få hjälp, man får större inflytande och det frigör resurser för socialsekreterarna.

Men IVO har visat att modeller som finns runt om i landet är olagliga. Jag vet att statsrådet har jobbat mycket med det här och tycker att det är en viktig fråga i regeringen. Jag undrar hur arbetet med detta fortskrider och om regeringen planerar för några förändringar för att möjliggöra för kommunerna att ge så kallad förenklad biståndsbedömning.

Anf. 84 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S):

Herr talman! Tack för frågan, Anna-Lena Sörenson!

Det här är verkligen en prioriterad fråga för regeringen, och därför har vi avsatt mycket resurser till den här sektorn: 2 miljarder till bemanning i äldreomsorgen och 10 miljarder till kommunerna som naturligtvis kan använda medel även till äldreomsorgen inom ramen för detta. I år har vi också en satsning på kompetensutveckling på 200 miljoner till bland annat den här sektorn. Skälet till det är att man förstås ska ha äldres behov i centrum och kunna stödja äldre kvinnor och män där de befinner sig och i det de behöver.

Jag håller med om att modellen med förenklade biståndsbedömningar är intressant. Det förefaller finnas mycket goda erfarenheter av den, men rättsläget är oklart. Därför har jag tagit initiativ till två olika spår, och vi kommer att få förslag om detta tidigt i vår.

Anf. 85 ANNA-LENA SÖRENSON (S):

Herr talman! Det låter positivt. Förenklad biståndsbedömning ger människor möjlighet att få tillgång till stödinsatser utan biståndsbeslut och dessutom att själva få påverka de här besluten, vilket är A och O i utvecklingen av äldreomsorgen.

Det är bra att utredningen ska titta på den här frågan. Jag uppfattar det som att statsrådet är angelägen om att kunna gå framåt i den här frågan redan under 2017. Vi är många i den här kammaren som tycker att frågan är angelägen, och vi prioriterar den.

Anf. 86 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S):
Herr talman! Jag håller med och återkommer med förslag på området.
(Applåder)

Prot. 2016/17:18
20 oktober

Frågestund

Finansieringen av höghastighetståg

Anf. 87 JESSICA ROSENCRANTZ (M):

Herr talman! I förra veckan presenterade regeringen sin infrastrukturproposition där man säger att man vill bygga nya stambanor för höghastighetståg.

Projektet är mycket samhällsekonomiskt olönsamt, saknar större klimatnyttor och kostar 230 miljarder kronor. Det har fått Moderaterna att dra i bromsen och konstatera att det här inte är ett ansvarsfullt projekt. Men regeringen ska sätta spaden i backen kosta vad det kosta vill. Och höghastighetsbanor kostar. Det är ungefär dubbelt så dyrt som vanlig järnväg, vilket innebär att otaliga miljarder kronor kommer att behöva tas från andra projekt runt om i Sverige där det redan är trångt och slitet.

Därför undrar jag: Vilka investeringar och vilket underhåll vill infrastrukturministern välja bort i den kommande planperioden för att ha råd att satsa på höghastighetståg som är dubbelt så dyra?

Anf. 88 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Tack, Jessica Rosencrantz, för frågan!

Så som det står i propositionen pekar regeringen ut en ambition att vi har för avsikt att bygga höghastighetsbanor i Sverige av det enkla skälet att vi tror att det är hög tid att vi tar steget in i framtidens transportinfrastruktur i det här landet. Korta restider skapar nya möjligheter till förstörade arbetsmarknadsregioner, och vi binder in orter som i dag inte har tillgång till järnvägsnätet och gör järnvägen mer attraktiv samtidigt som vi tillför ny och helt nödvändig kapacitet.

I propositionen står det också mycket tydligt uttryckt att detta ska göras i den takt som ekonomin tillåter och på ett sätt så att man inte tränger ut andra angelägna objekt, det vill säga att prioriteringen av den här utbyggnaden ska ske inom samma ram för åtgärdsplanering som andra objekt.

Med det är vi både framåtsyftande och samtidigt ansvarstagande när det gäller de medel som vi har till vårt förfogande.

Anf. 89 JESSICA ROSENCRANTZ (M):

Herr talman! Jag tycker att det är tråkigt att Sveriges riksdag eller för den delen alla människor runt om i Sverige inte kan få ett seriöst förslag från regeringen om hur man vill finansiera en investering på 230 miljarder. Det krävs inte så väldigt mycket matematikkunskap för att inse att saker och ting måste gå ihop, det vill säga andra behov måste rimligen trängas undan om man bestämmer sig för att göra den här investeringen. Eller är infrastrukturministerns svar att det inte blir några nya höghastighetsbanor under den kommande planperioden?

Anf. 90 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Jag tror att de flesta är överens om att det inte kommer att färdigställas några nya höghastighetsbanor under nästa planperiod. Inte ens de allra mest ambitiösa och optimistiska bedömarna tror det.

Det vi står inför är att vi behöver ny kapacitet till järnvägen. Då kan vi välja att bygga den med ny, modern teknik med nya sträckningar, vilket tillför många nya nyttor, eller med gammal teknik i befintliga sträckor och betydligt färre nyttor. Vi föreslår det förra.

Mäns och pojkars roll i jämställdhetsarbetet

Anf. 91 PATRIK ENGSTRÖM (S):

Herr talman! Jag har en fråga till barn-, äldre- och jämställdhetsminister Åsa Regnér.

Inom kort kommer man att presentera den framtida jämställdhetspolitiken. Vad jag förstår kommer det att vara ett tydligt och ökat fokus på det förebyggande arbetet samt på mäns och pojkars ansvar och delaktighet.

Hur tänker statsrådet säkerställa att detta verkligen sker? Historiskt har jämställdhetsarbetet i huvudsak drivits av enskilda kvinnor och kvinnoorganisationer och -förbund.

När det gäller området mäns våld mot kvinnor har vi i huvudsak på samhällets nivå ägnat oss åt att omhänderta konsekvenserna av mäns våld, vilket är självklart i den svenska modellen, och vi ger till exempel ökat stöd för kvinnojourerna.

Men åter till min fråga. Vad är det som nu kommer att göra skillnad?

Anf. 92 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S):

Herr talman! Tack för frågan, Patrik Engström!

Det här är jag väldigt angelägen om, det vill säga att ha ett ökat fokus på att förebygga våld mot kvinnor och att i största allmänhet i jämställdhetspolitiken fokusera på mäns och pojkars roll i jämställdhetsarbetet och också skapa ett samtal och en dialog där män och pojkar känner att de har en roll och känner sig inbjudna till det här samtalet.

Det här är för övrigt en fråga som man pratar om i hela världen. Jag var i Luxemburg i måndags på ett EU-möte där man diskuterade det här, framför allt män och omvårdnad och omsorg.

I den skrivelse som jag kommer att presentera om tre fyra veckor kommer jag att ha som ambition att använda de goda kunskaper som vi redan har i Sverige när det gäller att jobba med män och pojkar och jämställdhetsarbete och att förebygga våld. Att binda ihop de här projekten till mer av ett nationellt program är helt nödvändigt för att ta nästa steg i jämställdhetspolitiken.

(Applåder)

Anf. 93 PATRIK ENGSTRÖM (S):

Herr talman! Tack för svaret, statsrådet!

Kan Regnér ge något exempel på åtgärder som man har för avsikt att vidta?

Anf. 94 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S):

Herr talman! Det finns redan i Sverige kunskap och organisationer som jobbar mycket med de här frågorna. Vi har också gett uppdrag till Skolverket och Barnombudsmannen, vi har en överenskommelse med Sveriges Kommuner och Landsting och vi har ett paket som riktar sig till ensamkommande och nyanlända, framför allt pojkar och män, om kunskap, om jämställdhet och om delaktighet i jämställdhetsarbete och om hur man kan förebygga våld.

De här uppdragen som vi lade ut redan när vi tillträdde ska tillsammans utgöra grund för ett nationellt program för att stärka det här arbetet. Hur det ska gå till ska vi konkretisera i skrivelsen.

Reglering av elpriset

Anf. 95 HILLEVI LARSSON (S):

Herr talman! Jag vill ställa min fråga till Ibrahim Baylan.

Mellan 2010 och 2016 ökade elpriset med 38 procent för Vattenfall och Ellevio som är två av de största aktörerna. Det ökade inte lika mycket för Eon, och för de övriga ökade det ungefär 16 procent.

Nils Holgersson-rapporten görs varje år för att se hur mycket priset ökar, och det gäller inte bara el utan också vatten, avfall och värme. Det har varit en ökning med 4 procent på bara ett år. Mycket av den ökningen beror på elprisökningen, som har skett under flera år.

Energimarknadsinspektionen ska ha kontroll över elprisstegringarna. Men tyvärr har inte detta fungerat – de ligger nu också i konflikt och har förlorat i rätten. Kan man tänka sig att reglera elpriset på något sätt, så att man på förhand, till exempel från Energimarknadsinspektionen, kan bestämma hur stor elprisökningen får vara?

Anf. 96 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Herr talman! Bara för tydlighetens skull: Elpriserna har fallit sedan 2010. De har näst intill halverats eller till och med mer. Däremot har elnätspriserna, precis som Hillevi Larsson säger, höjts. Grunden för det är en kammarrättsdom som gav dessa bolag, mot Energimarknadsinspektionen, rätten att höja priserna.

När man har monopol, som dessa företag har, är det klart att det är ett särskilt ansvar. Vi hade en reglering 2011 som reglerade detta. Det var en förordning som i domstol visade sig inte hålla. Den regleringen har gjorts om. Jag har också förklarat att regeringen är beredd att vidta ytterligare åtgärder för att se till att skydda konsumenterna och se till att det finns en balans mellan rimliga avkastningskrav, investeringsbehov och konsumenternas behov av en stabil tillförsel av elektricitet.

Anf. 97 HILLEVI LARSSON (S):

Herr talman! Tack för påpekandet! Det är inte allt som har ökat, som tur är. Men det är illa nog att elnätspriset har ökat och att det är en så stor ökning.

Energimarknadsinspektionen hade den bestämda uppfattningen att det var för mycket, men tyvärr förlorade de. Vi kan dock politiskt slå fast vilket regelverk vi vill ha. Jag tror att det är viktigt att se till att det inte är så

stora skillnader. Det är alltså 3 300 kronor som en familj betalar mer per år om den har dem som har höjt mest. Det är inte rimligt.

Anf. 98 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Herr talman! Hillevi Larsson tar upp en väldigt viktig fråga, särskilt som det är ett naturligt monopol vi pratar om. Regelverket har sedermera gjorts om. Nu ska det prövas ytterligare en gång i domstol. Och vi kommer att ge ett uppdrag till Energimarknadsinspektionen att föreslå ytterligare förändringar som ska göra att vi får en bättre balans än den vi har i dag mellan rimlig avkastning, investeringsbehov och när det gäller att vi ser till att elen når konsumenterna.

Om man tittar på höjningarna av elnätsavgifterna ser man att de är betydligt högre än den allmänna ...

Gränskontroller vid nya flyglinjer

Anf. 99 ANDERS HANSSON (M):

Herr talman! Min fråga riktar sig till båda statsråden Johansson, men jag tror att det blir Anna Johansson som får frågan. Den gäller nämligen inrättande av nya flyglinjer och den eventuella gränskontroll som behöver göras på en flygplats när en ny flyglinje inrättas.

När jag besökte gränspolisen i Malmö i måndags nämnde man att man har haft problem i Region Syd med att det inrättas nya flyglinjer, till exempel från Växjö flygplats ned till Balkan. Där finns det nu ett nytt modus för asylsökande att ta sig till Sverige. Det kan då vara så att polisen inte har möjlighet att inrätta gränskontroll vid de flygplatserna när Luftfartsverket ger tillstånd till en ny flyglinje.

Min fråga till Anna Johansson blir därför om polisen bör ha någon form av vetorätt i samband med att nya flyglinjer startas på olika flygplatser runt om i landet.

Anf. 100 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Tack för frågan! Den förordning som gäller i dagsläget i fråga om id-kontroller – det handlar då om Öresundsregionen – handlar om båt, tåg och bussar. Det finns i dag inget lagstöd för id-kontroller ombord på flyg eller inför ombordstigning på flyg. Det förbereds inte heller någon sådan förordningstext i Regeringskansliet. Men vi har naturligtvis också nåtts av de rapporter som visar att det finns en ökad aktivitet när det gäller flyg och att ta sig till Sverige med flyg. Hur omfattande den problematiken eventuellt är och kan bli får vi självklart följa noggrant.

Anf. 101 ANDERS HANSSON (M):

Herr talman! Tack så mycket för svaret! Det gäller just kontroller av pass och id-handlingar vid flygplatser där man inrättar nya flyglinjer. Det är alltså inte gränskontroller i den utsträckning som vi kanske ser just i Öresundsregionen. Men det är nya flygvägar in i landet. Man måste tänka på det när nya flygförbindelser godkänns. Polisen bör ha en möjlighet att uttala sig om huruvida de faktiskt kan göra en kontroll av id-handlingar och pass.

Anf. 102 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Ja, det som ligger under mitt ansvarsområde är det som de företag som utför resorna gör, det vill säga id-kontroller vid ombordstigning. Det finns inget lagstöd i dag för att göra detta på flygplatser. Däremot har en researrangör rätt att kontrollera id-handlingar och att man tar ombord dem som har köpt biljetter. Det finns alltså en sådan möjlighet. Däremot har inte polisen möjlighet med det lagstöd som i dag finns för id-kontroller att genomföra den typen av kontroller.

Vidgning av de kommunala stadsnäten för bredband

Anf. 103 LARS-AXEL NORDELL (KD):

Herr talman! Jag har en fråga till statsrådet Anna Johansson. Det handlar om bredband.

Tillgång till stabilt bredband med hög hastighet är en förutsättning för att människor ska kunna driva företag runt om i landet och jobba och studera på distans. Därför satsar Kristdemokraterna 50 miljoner kronor mer än regeringen 2017–2020 på bredbandsutbyggnad. För att Sverige år 2020 ska kunna nå målet att minst 90 procent av alla hushåll och företag ska ha tillgång till bredband på minst 100 megabit per sekund krävs att onödiga hinder tas bort.

Jag har motionerat om möjligheten att låta kommunala stadsnät överskrida kommungränsen med sin verksamhet. Det har fått stöd från Bredbandsutredningen. Min fråga är: Kommer regeringen att presentera ett sådant förslag till förändring och i så fall när?

Anf. 104 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Herr talman! Ja, det är numera, precis som ledamoten påpekade, ett normalt krav på ett modernt leverne att vi har tillgång till bredband. Det har arbetats med det både under den förra regeringen och under denna regering. Det arbetet har intensifierats. Vi har dessutom kraftigt förstärkt stödet till bredband i den budget som riksdagen har att behandla.

Det kommer ett stort antal förslag. Vi kommer naturligtvis att bereda dem och kommer att återkomma till riksdagen efter sedvanlig beredning.

Anf. 105 LARS-AXEL NORDELL (KD):

Herr talman! Många kommuner rundar i dag lokaliseringsprincipen genom att bilda gemensamma bolag. Men lagstiftningen är alltså rådgivande. Många kommuner vill samarbeta med grannkommunen men kan inte och får inte på annat sätt än just genom att bilda bolag. Vore det inte rimligt att stadsnäten på samma sätt som kommunala energibolag undantas från det här hindret att gå över kommungränsen? Det är min fråga.

Anf. 106 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Herr talman! Tack för en viktig fråga! Det skulle vara enkelt att svara ja på den frågan i det enskilda fallet. Men vi vet att det är mer komplicerat än så. Vi har under ett stort antal år haft en diskussion om hur man använder den egna kommunens resurser, exempelvis när det gäller skolverksamheter. Principen är att man råder över det område som är kommunens. Jag

tror att det kan finnas anledning att titta över detta. Precis som du påpekar finns det undantag.

Kompetenskrav för anställning vid Sis

Anf. 107 JENNY PETERSSON (M):

Herr talman! Min fråga handlar om regeringens avsteg från kompetenskrav och kvalitet. Sis, Statens institutionsstyrelse, är en statlig myndighet som bedriver tvångsvård. Det handlar om vård och behandling av ungdomar med allvarliga psykosociala problem och vuxna med missbruksproblem. Sis tar även emot ungdomar som har dömts till slutna ungdomsvård.

Vänsterregeringen talar ofta om kvalitet i välfärden men agerar tvärtom. Jag kan bara säga att man sparar 541 000 kronor på Statens institutionsstyrelse inom utgiftsområde 9, hälsovård, sjukvård och social omsorg. Man har även ställt sig bakom att man ska göra undantag när det gäller kompetenskrav och kvalitetskrav avseende medarbetare. Detta är väldigt oroande. Vad avser statsrådet att göra för att säkra kvaliteten och inte sänka den?

Anf. 108 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S):

Herr talman! Tack för frågan! Sis verksamhet är en väldigt viktig sådan för ungdomar i tuffa lägen som behöver vård och omsorg just inom ramen för Sis.

Sis har också självt ett tufft läge, inte minst i och med den stora flyktingkris som även har påverkat Sis verksamhet. Krav på personalens kompetens vid Sis och andra liknande institutioner regleras i Socialstyrelsens föreskrifter, och Sis har i största allmänhet valt att ändå anställa personal med högre kompetens.

Just nu har man ett kapacitetsproblem och har behövt sänka dessa krav för att över huvud taget hitta personal. Det är oroande, och vi följer det här i samtal med Sis. Vi har avsatt 40 miljoner från regeringens sida och kommer ...

Anf. 109 JENNY PETERSSON (M):

Herr talman! Det är oroande att man sänker kompetenskraven. Det handlar om människor som arbetar med barn med många behov, barn som dessutom har blivit svikna av samhället på många olika sätt.

Ni ställer er alltså bakom att man sänker kraven på dem som anställs. Ett år framöver gäller att man inte behöver ha någon eftergymnasial utbildning för att jobba i Sis verksamheter. Jag tycker att detta är allvarligt och oroande. Vilka konkreta uppföljningar kommer statsrådet att göra så att det går att mäta och följa detta?

Anf. 110 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S):

Herr talman! Det här är beslut som myndigheten fattar. Vi följer frågan och har en tät dialog med Sis om detta. Det handlar om ett utsatt område, och hade den förra regeringen satsat mer på den sociala barn- och ungdomsvården och även på det här området hade inte dessa olika instanser befunnit sig i det tuffa läge som de gör.

Nu gäller det att stödja dem, och 40 miljoner till den här verksamheten är ett sådant steg. Vi har också en tät dialog. Naturligtvis ska myndigheter leva upp till de krav som ställs av till exempel Socialstyrelsen.

Prot. 2016/17:18
20 oktober

Frågestund

Beredningen av frågan om Nord Stream 2

Anf. 111 ANNICKA ENGBLOM (M):

Herr talman! Regeringen fick i mars i år en fråga om att tillsammans med ett antal EU-länder underteckna ett brev ställt till kommissionen med ett krav på att den planerade gasledningen Nord Stream 2 ska stämma överens med principerna i EU:s energiunion och följa EU-lagstiftningen. Tyvärr ville inte regeringen underteckna det här brevet och missade då chansen att visa handlingskraft och agera mot projektet.

Ledningarna riskerar att bli ett allvarligt säkerhetshot mot Europa. De gör oss mer beroende av rysk gas, och det riskerar också att vi här i Sverige släpper in ryska staten på känsliga områden.

Regeringen avslög dessutom förfrågan utan att någon beredning skedde med andra relevanta departement såsom Försvars-, Utrikes- och Näringsdepartementen.

Min fråga går till samordningsminister Ibrahim Baylan: Borde inte frågan ha beretts med berörda departement innan Statsrådsberedningen sa nej?

Anf. 112 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Herr talman! I grund och botten handlar detta om den nya gasledningen. Det finns ju redan en gasledning som går där, Nord Stream 1. Ansökan gällande den godkändes av den förra regeringen efter sedvanlig behandling.

Självfallet har vi en diskussion mellan de olika departementen när det gäller detta. Vi har också i samtal med kommissionen, bland annat jag personligen, lyft upp våra farhågor när det gäller just förenligheten med de båda marknadspaket som Europeiska unionen är överens om men också med den energiunion som egentligen var ett initiativ som svar på de problem man har haft med den ryska gasen. Detta var ju ett försök att diversifiera källorna till den europeiska energin. Själva har vi väldigt lite gas i vårt energisystem och är inte lika beroende av den.

Självfallet har vi en pågående dialog med olika departement, och vi har också i samtal med kommissionen framfört de farhågor vi har när det gäller förenligheten med de regler som gäller i EU.

Anf. 113 ANNICKA ENGBLOM (M):

Herr talman! I det här läget räcker det inte med att hysa farhågor. Rysk energipolitik är ett viktigt säkerhetspolitiskt instrument; det är klart uttalat från Ryssland.

Vi har en lång tradition av breda försvarspolitiska överenskommelser här i Sverige, särskilt i frågor av stor utrikespolitisk vikt. Anser inte samordningsministern att detta är en fråga av stor utrikespolitisk vikt som ska förankras såväl inom regeringen som med oppositionen?

Anf. 114 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Herr talman! Vi behandlar denna fråga på exakt samma sätt som den förra regeringen behandlade den, det vill säga att när vi nu har fått en ansökan från konsortiet kommer vi att behandla den enligt de lagar, förordningar och konventioner som gäller.

Därutöver ser vi att det finns utmaningar och problem med projektet, inte minst när det gäller den energiunion som vi har hållit på att jobba med inom EU i ett par år. Detta har vi framfört till Europeiska unionen på ett flertal sätt. Det handlar inte bara om att skriva brev, utan det går också att framföra i dialog.

Införlivandet av FN:s barnkonvention i svensk lagstiftning

Anf. 115 ANDERS ÖSTERBERG (S):

Herr talman! Min fråga riktar sig till statsrådet Åsa Regnér.

Regeringen har bland annat i regeringsförklaringen sagt att FN:s barnkonvention ska bli till svensk lag. En del remissinstanser är skeptiska, medan andra tycker att detta är rätt väg att gå för att stärka barns rättsliga ställning.

På vilket sätt anser barnminister Åsa Regnér att det kommer att gagna barnen i Sverige att barnkonventionen görs till lag?

Anf. 116 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S):

Herr talman! Tack för frågan! Vi sammanställer nu de här remissvaren som kom in i helgen. Jag ser fram emot den sammanställningen för att läsa de ofta ambitiösa svar som finns där.

Skälet till att regeringen vill göra det här är förstås att vi sätter barns rättigheter och barns liv i centrum. Det finns en rad väldigt viktiga frågor här – att barn blir behandlade lika, att det inte ska spela någon roll hur föräldrarnas plånbok ser ut och att man också fattar likartade beslut över landet.

Det finns mycket som behöver stärkas när det gäller barns rättigheter. Vi har tittat ganska mycket på det norska exemplet där man har gjort samma sak, fast man har ett annat system. Där ser vi att det dels har blivit så att annan lagstiftning ännu mer speglar barnkonventionen, dels att beslutsfattare och politiska beslut väger in barns rättigheter i mycket större utsträckning än tidigare. Det tycker vi är en önskvärd utveckling.

Anf. 117 ANDERS ÖSTERBERG (S):

Herr talman! Tack för svaret! Men krävs det inte mer än lagstiftning för att stärka barns rättigheter, speciellt med tanke på att barnkonventionens formuleringar är ganska vaga och oprecisa?

Anf. 118 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S):

Herr talman! Ja, det krävs ett gediget arbete runt barns rättigheter för att samlat stärka barns ställning.

Tyvärr är Sverige ett av de länder där klyftorna har ökat mest mellan barnfamiljer under senare år när det gäller den ekonomiska situationen. Sverige har nyligen granskats av FN, och där pekar man bland annat på

det men också på andra frågor, till exempel att man bedömer funktionshindrade barns rättigheter olika i olika kommuner och så vidare.

Vi måste alltså jobba med olika sorters insatser, och vi måste också öka kunskapen och informationen.

Prot. 2016/17:18

20 oktober

Frågestund

Hastighetssänkning på Ostlänken

Anf. 119 ERIK OTTOSON (M):

Herr talman! Häromdagen redogjorde statsrådet Anna Johansson för sin uppfattning att järnvägssträckan Göteborg–Borås inte ska dimensioneras för hastigheter upp till 320 kilometer i timmen och därmed inte bli en fullvärdig höghastighetstågbana.

För ungefär 30 minuter sedan svarade statsrådet på en fråga från kollegan Jessica Rosencrantz och sa då att inga höghastighetsbanor kommer att färdigställas under nästa planperiod. Anledningen till att man inte vill köra fullt ut i 320 kilometer i timmen fram till Borås är väl antagligen att man vill spara pengar.

Det finns i dagsläget i nationell plan ett projekt som heter Ostlänken som i nuläget är tänkt att gå i 320 kilometer i timmen och färdigställas under nästkommande planperiod.

Min fråga till statsrådet är: Är hennes besked en öppning för att sänka hastigheten på Ostlänken och därmed, enligt generaldirektören på Trafikverket, sänka kostnaderna med upp till 20 miljarder?

Anf. 120 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Tack, Erik Ottoson, för frågan! Jag har inte sagt att man inte ska bygga höghastighetsbana mellan Göteborg och Borås. Jag har sagt att det vore vansinne att bygga sträckan Mölnlycke–Bollebygd utan att ha klart för sig hur helheten Göteborg–Borås ska se ut. Det har jag sagt, och det står jag för.

Ostlänken pågår enligt plan. Exakt i vilka hastigheter man ska kunna köra på den banan och på andra banor är i första hand en teknisk fråga som jag med varm hand överlåter åt Trafikverket. Däremot är det viktigt att vi bygger med en teknik som möjliggör för en höghastighetsbaneutbyggnad totalt sett för hela systemet.

Det jag sa i den tidigare frågan var att hela systemet inte kommer att vara färdigbyggt inom nästa planperiod, och det tror jag inte heller att någon enda människa, som jag har hört i alla fall, tror är möjligt.

Anf. 121 ERIK OTTOSON (M):

Herr talman! Vi kan gå tillbaka till protokollet och se vad statsrådet egentligen sa.

Det som ändå är intressant här är att hon med varm hand nära nog avhänder sig inflytandet över en differens på 20 miljarder kronor för ett investeringsprojekt till Trafikverket för att avgöra hastigheterna. Det är en stor delegation. Jag hade hoppats på lite mer handfast styrning av Trafikverket från statsrådets sida, men hon kanske kan förtydliga det också.

Anf. 122 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Så gärna! Regeringens ambition är att färdigställa ett system för höghastighetsbanor i Sverige. Men vilken hastighet som är lämpligast på olika sträckor för att nå de restider som förespeglas här överlåter jag med varm hand. Det är ett teknikal. Trafikverket ska naturligtvis göra de avvägningar som är samhällsekonomiskt mest lönsamma. Det betyder att på vissa sträckor kanske man inte behöver köra i 320. Det tycker jag inte att vi ska fatta politiska beslut om.

Gemensamt flyktingmottagande i EU

Anf. 123 EVA LINDH (S):

Herr talman! Jag vill ställa en fråga till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson.

Miljoner människor är på flykt i världen undan krig, konflikter och svåra situationer. Sveriges regering har tagit ett stort ansvar, vill ta ett stort ansvar och har varit pådrivande för att EU tillsammans ska ta ett större solidariskt ansvar för flyktingmottagandet. Tanken är att skapa ett rättvist system som värnar människors rätt att söka asyl. Det är bra.

Jag har följande fråga till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson apropå att det nu pågår diskussioner inom EU. Hur ser möjligheterna till ett gemensamt solidariskt flyktingmottagande ut?

Anf. 124 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Herr talman! Det är en svår förhandling. Vi har haft en första diskussion om de sju rättsakter från EU-kommissionens sida som nu ligger på ministerrådets bord. Vi märker att det finns stora spänningar.

Jag tror att det är möjligt att nå fram – men inte under det här året utan kanske någon gång under nästa halvår.

Det är mycket som står på spel. Det handlar också om grundläggande värderingar i EU. Jag drar ibland parallellen till när USA avskaffade raslagarna på 60-talet. Då fanns en del sydstaterna som inte ville ta emot svarta i vita skolor, och det skulle Washington inte bry sig om. Nu finns en del ledare i EU som säger att de inte vill ta emot muslimer, och det ska Bryssel inte bry sig om.

Frågan om vilka värderingar som EU ska vägledas av står på spel. Regeringen står på den sida som alla ...

Anf. 125 EVA LINDH (S):

Herr talman! Jag uppfattar att det som kommer att vara avgörande för om vi får en överenskommelse eller inte är det som minister Johansson talar om. Är det så?

Anf. 126 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Herr talman! Så är det. Det finns de som säger att EU bara ska vara en gemensam marknad. Vi säger att EU också måste vila på gemensamma värderingar. Det handlar bland annat om att leva upp till internationella konventioner. Alla EU-länder är bundna av Genèvekonventionen. Alla är

bundna av att ta ett ansvar för den globala flyktingkrisen, men det finns på en del håll en tendens att spela ut olika grupper mot varandra. Det är mycket oroande. Men jag tror att vi ändå kommer att gå framåt på området.

Prot. 2016/17:18
20 oktober

Frågestund

Värderingen av IB-programmet

Anf. 127 ALEXANDRA ANSTRELL (M):

Herr talman! IB-programmet är ett internationellt gymnasieprogram som erbjuds i 138 länder världen över, bland annat på ett trettio-tal skolor i Sverige. Det är en utmärkt utbildning om man vill läsa vidare utomlands och även för fortsatta studier i Sverige.

I stället för nationella prov hålls på IB-utbildningen examinationer i slutet av årskurs 3 som rättas externt. Det säkerställer rättssäkerhet och omöjliggör betygsinflation.

Universitets- och högskolerådet har nyligen sett över föreskrifterna om grundläggande behörighet och urval. Efter den översynen är förslaget att avgångsbetyg för elever som studerar på IB-programmet och Europaskolan ska värderas lägre än i dag när man söker till universitet och högskolor.

Står regeringen och statsrådet Ibrahim Baylan bakom beslutet?

Anf. 128 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Herr talman! Tack, Alexandra Anstrell, för en viktig fråga!

Jag delar i grund och botten synen på själva utbildningen. Jag har dessutom som tidigare skolminister haft möjlighet att besöka en hel del av de utbildningar som finns i landet, och jag kan vittna om inte bara bra kvalitet på utbildningen utan även om motiverade elever som har gjort valet därför att de tror att det är positivt för dem.

Nu har det kommit ett förslag till regeringen, och regeringen kommer att bereda detta ärende på precis samma sätt som vi brukar innan vi återkommer med förslag.

Anf. 129 ALEXANDRA ANSTRELL (M):

Herr talman! Tack, Ibrahim Baylan, för svaret!

Nuvarande IB-elever valde linjen under premissen att få söka till svenska universitet på befintligt system. Förslaget försvårar drastiskt omständigheterna under vilka eleverna söker till tänkta universitetskurser. Anser Ibrahim Baylan att det är rättvist och rimligt att ödelägga ett alternativ som i dag erbjuder en bred och internationellt erkänt bra utbildning?

Anf. 130 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S):

Herr talman! Jag har lång erfarenhet av skolfrågor. Min erfarenhet är att det tyvärr händer av och till, särskilt när det sker förändringar i utbildningssystemet, att det blir en lucka. Det skedde när den förra regeringen genomförde förändringar i skollag och gymnasieutbildningar, och det skulle också ske om det i det här fallet blev en sådan förändring.

Men själva förslaget bereds för närvarande i Regeringskansliet, och regeringen återkommer med förslag om och när vi är beredda att gå vidare.

Åtgärder mot olaglig lastbilstrafik

Anf. 131 JOHAN ANDERSSON (S):

Herr talman! Min fråga går till statsrådet Anna Johansson.

I Sverige i dag finns ett omfattande problem när det gäller illegal lastbilstrafik. Det innebär att svenska seriösa åkerier som betalar rätt skatter och avtalsenliga löner kan riskeras att konkurreras ut.

Vad tycker infrastrukturministern att vi ska göra för att komma till rätta med frågan? Vad har regeringen för förslag till lösningar på detta problem?

Anf. 132 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Jag tackar Johan Andersson för frågan.

Detta är en viktig fråga. Den har naturligtvis bäring på hela arbetsmarknaden med utstationeringsdirektiv, det vill säga att EU klarar av att försvara arbetstagares rättigheter och löntagares möjligheter till utveckling. På transportområdet är det en viktig fråga.

Under hela den tid jag har innehaft posten har regeringen varit oerhört aktiv på EU-nivå och sett över lagstiftningen i Sverige för att se om det behövs förändringar där. Just nu ligger ett stort utredningsuppdrag hos Transportstyrelsen. Regeringen har avsatt medel i budgeten för nästa år så att polisen ska få ökade möjligheter att kontrollera den olagliga cabotage-trafiken. Mycket mer är på gång, inte minst i anslutning till EU:s vägtransportpaket som kommer nästa år. Vi har för avsikt att verkligen ligga på för att se till att lagstiftningen blir så bra som möjligt.

Anf. 133 JOHAN ANDERSSON (S):

Herr talman! Jag är nöjd med svaret, så jag har faktiskt ingen följdfråga.

Sveriges arbete för en gemensam migrationspolitik i EU

Anf. 134 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Herr talman! Min fråga går till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson.

Migrationsministern har åkt på toppmöte efter toppmöte inom Europeiska unionen under det senaste året. Han har diskuterat hela EU:s hela migrationspolitik. Vi kan konstatera att det är få länder som följer de beslut som har fattats. En rad beslut har fattats, och flyktingkrisen är på intet sätt över.

Eftersom Sverige är ett stort mottagarland borde Sverige ha en ledande roll i utformningen av EU:s nya asyl- och migrationspolitik. Därför vill jag fråga justitie- och migrationsministern vilka tre konkreta framgångar han har nått i att få fram en ny migrations- och asylpolitik inom unionen.

Anf. 135 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Herr talman! Sverige har en ledande roll inom asyl- och migrationspolitiken, inte bara i EU utan också globalt.

Tror Ulrika Karlsson att det var en tillfällighet att Sverige var en av medarrangörerna till det stora toppmöte som USA:s president Barack

Obama anordnade för bara några veckor sedan i New York? Jag var själv där. Vi var också det minsta land som var medarrangör, till befolkningsstorleken räknat. Det beror på att vi, som amerikanerna säger, punch over our weight. Det vill säga att vi slår hårdare, globalt och även europeiskt sett, än vår befolkningsstorlek motiverar.

Så är det också på EU-nivå. Ulrika Karlsson vill höra om framgångarna. Vi hade aldrig haft en omfördelning från Grekland och Italien till övriga EU om inte Sverige hade arbetat för det. Vi hade aldrig haft det beslut om ett europeiskt vidarebosättningsprogram som nu ligger på EU:s bord om inte Sverige hade drivit fram det. Vi hade aldrig haft de sju rättsakter som nu ligger där om inte Sverige hade drivit fram dem.

Anf. 136 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Herr talman! Jag kan ställa om min fråga, för jag vill fortfarande veta tre framgångar i form av resultat som gör skillnad för asyl- och migrationspolitiken i realiteten. Vilka tre framgångar har Sverige nått i förhandlingarna om en ny asyl- och migrationspolitik på EU-området?

Anf. 137 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Herr talman! Jag kan upprepa dem.

Den första är ett beslut när det gäller omfördelning. Vi vet att den omfördelningen fortsätter och är viktig för att Grekland och Italien ska kunna klara sig.

Sedan finns det en del länder som är emot. Vi kan inte rå för att till exempel Ungerns moderater absolut inte vill ta emot några flyktingar. Det är ett av de problem vi har – att se till att alla tar emot.

Den andra är precis som jag säger ett ramverk för vidarebosättning där EU kan ta ansvar för vidarebosättning direkt från flyktinglägren till ...

Anf. 138 FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Detta avslutar veckans frågestund. Jag ber att få tacka de deltagande statsråden och ledamöterna.

§ 7 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 19 oktober

2016/17:57 Resultat för 100-klubben

av *Erik Andersson* (M)

till arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson (S)

2016/17:58 Förenkling av lönestöden

av *Katarina Brännström* (M)

till arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson (S)

2016/17:59 Delegation för att skapa jobb

av *Christian Holm Barenfeld* (M)

till arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson (S)

Prot. 2016/17:18

20 oktober

Frågestund

Prot. 2016/17:18
20 oktober

2016/17:60 Snabbspåren

av *Christian Holm Barenfeld* (M)

till arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson (S)

2016/17:61 Försäkringskassans arbetssätt i sjukförsäkringsärenden

av *Wiwi-Anne Johansson* (V)

till socialförsäkringsminister Annika Strandhäll (S)

2016/17:62 Framtida förhandlingar mellan EU och Storbritannien

av *Jeff Ahl* (SD)

till statsrådet Ann Linde (S)

2016/17:63 Klimattoppmötet COP22

av *Jens Holm* (V)

till statsrådet Isabella Lövin (MP)

2016/17:64 Personaloptioner

av *Jörgen Warborn* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2016/17:65 Konsekvensutredningar

av *Jörgen Warborn* (M)

till närings- och innovationsminister Mikael Damberg (S)

§ 8 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 18 oktober

2016/17:139 EU och den svenska glöggen

av *Lotta Finstorp* (M)

till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

2016/17:140 Missbruk av resedokument, främlingspass och uppehållstillståndskort

av *Krister Hammarbergh* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2016/17:141 Migrationsverkets handläggningstider

av *Hans Wallmark* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2016/17:142 Statsbidrag till försvarshistoria

av *Hans Wallmark* (M)

till kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke (MP)

2016/17:143 Preskriptionstiden för ny asylansökan

av *Johan Forssell* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2016/17:144 Modulhus för nyanlända

av *Tuve Skånberg* (KD)

till statsrådet Peter Eriksson (MP)

den 19 oktober

2016/17:145 Vinterdäckskrav på drivaxlarna på tunga fordon

av *Sten Bergheden* (M)

till statsrådet Anna Johansson (S)

2016/17:146 Skatteverkets förmåga att bekämpa illegala anställningar och svartarbete

av *Sten Bergheden* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2016/17:147 Det nordiska dubbelbeskattningsavtalet

av *Håkan Svenneling* (V)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2016/17:148 Ökande organdonationsköer

av *Cecilia Widegren* (M)
till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2016/17:149 Värdering av internationella gymnasieprogram

av *Betty Malmberg* (M)
till statsrådet Anna Ekström (S)

2016/17:150 Åtgärder mot oseriös telefonförsäljning

av *Sten Bergheden* (M)
till statsrådet Per Bolund (MP)

2016/17:151 Politisk kontroll över beslut inom FN-systemet

av *Sofia Arkelsten* (M)
till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2016/17:152 Svenska myndigheters tolkning av EU-regelverk

av *Lotta Finstorp* (M)
till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

2016/17:153 Information till riksdagen om regeringens arbete inom FN-systemet

av *Sofia Arkelsten* (M)
till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2016/17:154 Instruktioner för opolitiska tjänstemän i FN-systemet

av *Sofia Arkelsten* (M)
till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2016/17:155 Utvisning på grund av regelkrångel

av *Sofia Fölster* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2016/17:156 Lantmäteriets resurser

av *Ingemar Nilsson* (S)
till statsrådet Peter Eriksson (MP)

2016/17:157 Abbas hyllningar av terrorister

av *Björn Söder* (SD)
till utrikesminister Margot Wallström (S)

2016/17:158 Förhållande av terrororganisationen IS

av *Roger Haddad* (L)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2016/17:159 Valfärden

av *Cecilia Widegren* (M)
till statsrådet Åsa Regnér (S)

2016/17:160 Sänkt värde på internationella betyg

av *Boriana Åberg* (M)
till statsrådet Anna Ekström (S)

2016/17:161 Den östliga förbindelsen

av *Tina Ghasemi* (M)
till statsrådet Anna Johansson (S)

2016/17:162 Kompetensutveckling i senare skeden av yrkeslivet
av *Tina Ghasemi* (M)
till statsrådet Anna Ekström (S)

2016/17:163 Reform av strandskyddet och mer byggande
av *Lars Hjälmered* (M)
till miljöminister Karolina Skog (MP)

§ 9 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 19 oktober

2016/17:62 Förändringen av underhållsstödet
av *Tina Ghasemi* (M)

till socialförsäkringsminister Annika Strandhäll (S)

2016/17:89 Systembolaget och antifacklig verksamhet
av *Peter Persson* (S)

till närings- och innovationsminister Mikael Damberg (S)

2016/17:77 Abortregister

av *Annika Qarlsson* (C)

till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2016/17:76 Regeringens behandling av SOU 2015:110
av *Erik Ottoson* (M)

till statsrådet Anna Johansson (S)

2016/17:80 Regler för arbetskraftsinvandring

av *Eva Sonidsson* (S)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2016/17:78 Tydligare information vid bildandet av naturreservat
av *Birger Lahti* (V)

till miljöminister Karolina Skog (MP)

2016/17:79 Resurser till SOS Alarm

av *Beatrice Ask* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2016/17:87 Kristna konvertiter i Iran

av *Sofia Damm* (KD)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2016/17:85 Upplägg för kampanjen till FN:s säkerhetsråd

av *Sofia Arkelsten* (M)

till statsrådet Isabella Lövin (MP)

2016/17:86 Ytterligare redovisning av kampanjen till FN:s säkerhetsråd

av *Sofia Arkelsten* (M)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2016/17:88 Finansieringen av Ban Ki Moons besök i Stockholm

av *Sofia Arkelsten* (M)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2016/17:82 Distansförsäljning av alkohol

av *Cecilia Widegren* (M)

till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2016/17:83 Danmarks medlemskap i Europol

av *Johan Hedin* (C)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2016/17:117 Det framtida samarbetet med Danmark mot den organiserade brottsligheten

av *Jens Holm* (V)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2016/17:92 Dödligt våld bland kriminella

av *Beatrice Ask* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2016/17:91 Regelverket för Lärarlyftet II

av *Christer Nylander* (L)

till utbildningsminister Gustav Fridolin (MP)

2016/17:90 Fler nya jobb till nyanlända

av *Jenny Petersson* (M)

till arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson (S)

2016/17:98 Olovlig körning

av *Boriana Åberg* (M)

till statsrådet Anna Johansson (S)

2016/17:101 Integration i Åre kommun

av *Per Åsling* (C)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2016/17:96 Personalbrist inom mammografin

av *Cecilia Widegren* (M)

till statsrådet Gabriel Wikström (S)

2016/17:94 Det ökande antalet butiksrån

av *Beatrice Ask* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

§ 10 Kammaren åtskildes kl. 15.32.

Sammanträdet leddes

av talmannen från dess början till ajourneringen kl. 12.55 och

av förste vice talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

LISA GUNNFORS

/Olof Pilo

Prot. 2016/17:18

20 oktober

Innehållsförteckning

§ 1 Justering av protokoll	1
§ 2 Avsägelse.....	1
§ 3 Anmälan om faktapromemorior	1
§ 4 Svar på interpellation 2016/17:36 om bistånd till Västsahara.....	1
Anf. 1 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP).....	1
Anf. 2 LOTTA JOHNSSON FORNARVE (V)	2
Anf. 3 JENS HOLM (V)	3
Anf. 4 MARIA ANDERSSON WILLNER (S).....	4
Anf. 5 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP).....	5
Anf. 6 LOTTA JOHNSSON FORNARVE (V)	5
Anf. 7 JENS HOLM (V)	6
Anf. 8 MARIA ANDERSSON WILLNER (S).....	7
Anf. 9 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP).....	7
Anf. 10 LOTTA JOHNSSON FORNARVE (V)	8
Anf. 11 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP).....	8
§ 5 Svar på interpellation 2016/17:37 om EU:s förslag om ansvarsfördelning för växthusgasutsläpp	8
Anf. 12 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP).....	8
Anf. 13 JENS HOLM (V)	10
Anf. 14 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP).....	11
Anf. 15 JENS HOLM (V)	12
Anf. 16 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP).....	13
Anf. 17 JENS HOLM (V)	14
Anf. 18 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP).....	14
Ajournering.....	15
Återupptaget sammanträde.....	15
§ 6 Frågestund	15
Anf. 19 FÖRSTE VICE TALMANNEN	15
<i>Besked om skatter på biobränslen</i>	<i>15</i>
Anf. 20 CECILIE TENFJORD-TOFTBY (M)	15
Anf. 21 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	16
Anf. 22 CECILIE TENFJORD-TOFTBY (M)	16
Anf. 23 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	16
<i>Antalet anhöriginvandrare</i>	<i>16</i>
Anf. 24 MARKUS WIECHEL (SD).....	16
Anf. 25 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	17
Anf. 26 MARKUS WIECHEL (SD).....	17
Anf. 27 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	17
<i>Tidsplan för lagstiftning om krigsbrott och terrorism</i>	<i>17</i>
Anf. 28 JOHAN HEDIN (C).....	17
Anf. 29 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	18
Anf. 30 JOHAN HEDIN (C).....	18

Anf. 31 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	18
<i>Anmälning- och åtalsfrekvensen vid våld mot kvinnor</i>	19
Anf. 32 ROGER HADDAD (L).....	19
Anf. 33 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	19
Anf. 34 ROGER HADDAD (L).....	19
Anf. 35 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	19
<i>Regeringens politik i fråga om personlig assistans</i>	20
Anf. 36 EMMA HENRIKSSON (KD).....	20
Anf. 37 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S).....	20
Anf. 38 EMMA HENRIKSSON (KD).....	20
Anf. 39 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S).....	20
<i>Jämn könsfördelning i bolagsstyrelser</i>	21
Anf. 40 JOHANNA HARALDSSON (S).....	21
Anf. 41 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S).....	21
Anf. 42 JOHANNA HARALDSSON (S).....	21
Anf. 43 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S).....	21
<i>En samtyckesbaserad sexualbrottslagstiftning</i>	22
Anf. 44 ANNIKA HIRVONEN FALK (MP).....	22
Anf. 45 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	22
Anf. 46 ANNIKA HIRVONEN FALK (MP).....	22
Anf. 47 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	22
<i>Hatbrott</i>	23
Anf. 48 LINDA SNECKER (V).....	23
Anf. 49 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	23
Anf. 50 LINDA SNECKER (V).....	23
Anf. 51 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	23
<i>Regeringens insatser i utanförskapsområden</i>	24
Anf. 52 BEATRICE ASK (M).....	24
Anf. 53 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S).....	24
Anf. 54 BEATRICE ASK (M).....	24
Anf. 55 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S).....	24
<i>Bro över Gullmarn</i>	25
Anf. 56 FREDRIK CHRISTENSSON (C).....	25
Anf. 57 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S).....	25
Anf. 58 FREDRIK CHRISTENSSON (C).....	25
Anf. 59 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S).....	26
<i>Översyn av socialtjänstlagen</i>	26
Anf. 60 THOMAS FINNBORG (M).....	26
Anf. 61 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S).....	26
Anf. 62 THOMAS FINNBORG (M).....	26
Anf. 63 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S).....	26
<i>Infrastrukturpropositionens effekter på Stockholmsregionens pendeltåg</i>	26

Anf. 64 MATHIAS TEGNÉR (S).....	26
Anf. 65 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	27
Anf. 66 MATHIAS TEGNÉR (S).....	27
<i>Regeringens syn på inre gränskontroller</i>	<i>27</i>
Anf. 67 ADAM MARTTINEN (SD).....	27
Anf. 68 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	27
Anf. 69 ADAM MARTTINEN (SD).....	28
Anf. 70 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	28
<i>Brott mot blåljuspersonal.....</i>	<i>28</i>
Anf. 71 STEFAN SVANSTRÖM (KD).....	28
Anf. 72 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	29
Anf. 73 STEFAN SVANSTRÖM (KD).....	29
Anf. 74 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	29
<i>Småskaliga vattenkraftverk</i>	<i>29</i>
Anf. 75 STEN BERGHEDEN (M)	29
Anf. 76 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	30
Anf. 77 STEN BERGHEDEN (M)	30
Anf. 78 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	30
<i>Straffrabatten för 18–21-åringar.....</i>	<i>31</i>
Anf. 79 ELLEN JUNTTI (M)	31
Anf. 80 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	31
Anf. 81 ELLEN JUNTTI (M)	31
Anf. 82 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	31
<i>Förenklad biståndsbedömning i äldreomsorgen</i>	<i>32</i>
Anf. 83 ANNA-LENA SÖRENSON (S)	32
Anf. 84 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S)	32
Anf. 85 ANNA-LENA SÖRENSON (S)	32
Anf. 86 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S)	33
<i>Finansieringen av höghastighetståg.....</i>	<i>33</i>
Anf. 87 JESSICA ROSENCRANTZ (M)	33
Anf. 88 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	33
Anf. 89 JESSICA ROSENCRANTZ (M)	33
Anf. 90 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	34
<i>Mäns och pojkars roll i jämställdhetsarbetet.....</i>	<i>34</i>
Anf. 91 PATRIK ENGSTRÖM (S)	34
Anf. 92 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S)	34
Anf. 93 PATRIK ENGSTRÖM (S)	34
Anf. 94 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S)	35
<i>Reglering av elpriset</i>	<i>35</i>
Anf. 95 HILLEVI LARSSON (S).....	35
Anf. 96 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	35
Anf. 97 HILLEVI LARSSON (S).....	35
Anf. 98 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S)	36
<i>Gränskontroller vid nya flyglinjer.....</i>	<i>36</i>

Anf. 99 ANDERS HANSSON (M).....	36
Anf. 100 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S).....	36
Anf. 101 ANDERS HANSSON (M).....	36
Anf. 102 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S).....	37
<i>Vidgning av de kommunala stadsnäten för bredband</i>	37
Anf. 103 LARS-AXEL NORDELL (KD).....	37
Anf. 104 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S).....	37
Anf. 105 LARS-AXEL NORDELL (KD).....	37
Anf. 106 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S).....	37
<i>Kompetenskrav för anställning vid Sis</i>	38
Anf. 107 JENNY PETERSSON (M).....	38
Anf. 108 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S)	38
Anf. 109 JENNY PETERSSON (M).....	38
Anf. 110 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S)	38
<i>Beredningen av frågan om Nord Stream 2</i>	39
Anf. 111 ANNICKA ENGBLOM (M).....	39
Anf. 112 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S).....	39
Anf. 113 ANNICKA ENGBLOM (M).....	39
Anf. 114 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S).....	40
<i>Införlivandet av FN:s barnkonvention i svensk lagstiftning</i>	40
Anf. 115 ANDERS ÖSTERBERG (S).....	40
Anf. 116 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S)	40
Anf. 117 ANDERS ÖSTERBERG (S).....	40
Anf. 118 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S)	40
<i>Hastighetsänkning på Ostlänken</i>	41
Anf. 119 ERIK OTTOSON (M).....	41
Anf. 120 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S).....	41
Anf. 121 ERIK OTTOSON (M).....	41
Anf. 122 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S).....	42
<i>Gemensamt flyktingmottagande i EU</i>	42
Anf. 123 EVA LINDH (S)	42
Anf. 124 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	42
Anf. 125 EVA LINDH (S)	42
Anf. 126 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	42
<i>Värderingen av IB-programmet</i>	43
Anf. 127 ALEXANDRA ANSTRELL (M).....	43
Anf. 128 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S).....	43
Anf. 129 ALEXANDRA ANSTRELL (M).....	43
Anf. 130 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (S).....	43
<i>Åtgärder mot olaglig lastbilstrafik</i>	44
Anf. 131 JOHAN ANDERSSON (S)	44
Anf. 132 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S).....	44
Anf. 133 JOHAN ANDERSSON (S)	44
<i>Sveriges arbete för en gemensam migrationspolitik i EU</i>	44
Anf. 134 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M).....	44
Anf. 135 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	44
Anf. 136 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M).....	45

Prot. 2016/17:18
20 oktober

Anf. 137 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	45
Anf. 138 FÖRSTE VICE TALMANNEN	45
§ 7 Anmälan om interpellationer	45
§ 8 Anmälan om frågor för skriftliga svar	46
§ 9 Anmälan om skriftliga svar på frågor	48
§ 10 Kammaren åtskildes kl. 15.32.	49

Tryck: Elanders, Vällingby 2016